V gotovini
Poštnina plačana

Leto VIII, št. 120

Ljubljana, sobota 21. maja 1927

Cena 3 Din

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25·—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:
Ljubljana, Knaflova ulica štev. 5/I. Telefon št. 2072 in 2804; ponoči tudi št. 2034.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 2036

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 2402

Podružnici: Maribor, Aleksandrova št. 13 — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha číslo 78.180. Wien, Nr. 105.241.

Ljubljana, 20. maja.

Predstavniki francoske republike so zapustili London, veliki sestanek med državniki obeh držav je končan in sedaj je preostala še negotovost, o čem so se visoki gospodje v prestolici Velike Britanije razgovarjali in kaj so tamkaj konkretnega sklenili.

Ta negotovost je važna zadeva. Za njo se ne zanima le Evropa, marveč ves svet; povsod prevladuje naziranje, da je šlo v Londonu za velevažne stvari.

Eno odseva soglasno iz vseh komentarjev, uradnih in neuradnih; londonski sestanek je utrdil v zelo visoki meri angleško-francosko antanto. Da je to točno, ne more biti dvoma; tako francoske kot angleške oficijozne izjave potrjujejo to in naglašajo, da ta Entente cordiale ni bila še nikdar tako močna kot sedaj.

Istočasno s tem se naglaša, da ojačena angleško-francoska antanta ni naperjena proti nikomur, osobito pa ne proti kaki tretji sili. V Londonu se je doseglo soglasje med francoskim in angleškim stališčem v vseh stvareh, ali to soglasje ne gre na škodo kake druge sile.

Diplomatski besednjak skoro da ne pozna izrazov o pogodbah in sporazumih proti tretji ali četrti sili, ne pozna sovražnih ali ofenzivnih namenov, marveč ima obilico načinov, s katerimi izraža skrb za mir, za utrditev mirovnih aspiracij in varstvo legalnih interesov, lastnih in eventualno drugih. Zato moramo pod to perspektivo, s tem pridržkom motriti tudi terminologijo diplomatskih komentarjev londonskega sestanka.

Berlinski viri si na osnovi tega tolmačijo londonski sestanek kot del akcije proti sovjetski Rusiji, za katero tiči angleška inicijativa. Podobno se glasijo ameriški komentarji, ki gredo celo že v podrobnosti; po ameriškem naziranju je Velika Britanija pripravljena, da podpira francosko stališče v vseh problemih porenskega ozemlja, oziroma v odnošajih do Nemčije, za kar bi Francija akceptirala in podpirala angleške teze v politiki napram Kitajski in napram sovjetski Rusiji.

Kar se tiče Italije, pravijo v Ameriki, da so se dogovorili v Londonu, kako bosta Francija in Anglija s skupnim postopanjem onemogočila vsakršno kršitev miru v področju Jadrana, oziroma Balkana in preprečili poskuse, motiti ravnovesje na Sredozemskem morju.

S temi komentarji, ki morejo biti v večji ali manjši meri samo kombinacije, se zaključi obseg možnosti, v katerih se ziblje učinkovitost londonskih dogovorov.

Prav nič ne more biti dvoma, da so imeli v Londonu v razgovoru prav konkretne probleme. Iz Londona in Pariza so upravičeni trditi, da niso bili razgovori naperjeni zoper nikogar; zakaj že sam resničen sporazum med obema državama se more smatrati kot garancija, da ne more nobena država v evropskih problemih uspeti s svojimi aspiracijami proti navedenima dvema. Kakor hitro se resnično utrdi francosko-angleško soglasje, je konec uspehov italijanskih ofenzivnih akcij, ki so zlorabljale angleško pomoč ali vsaj desinteresma. Tudi fašistična Italija bo morala postati miroljubna, če se v Londonu in Parizu dogovorijo za absolutni mir v Sredozemskem morju in njega političnem območju.

Ali to očividno ni bil poglavitni namen londonskim razgovorom. Ne more biti dvoma, da je imela Anglija za svoje približanje Franciji še bolj egoistične namene. Prav tako ne bo morebiti dvoma, da jih je uvrstiti v kompleks problemov, ki tvorijo napetost med Anglijo in sovjetsko Rusijo.

Pred nekaj tedni so se pojavile vesti, da se bližajo pogajanja med Parizom in Moskvo, tičoča se finančnih zadev, ugodnemu zaključku. V zvezi s tem so se razširile vesti o predstoječem zbližanju med Francijo, sovjetsko Rusijo in Nemčijo. Resničnost teh vesti se sicer ni potrdila, vzbudile pa so kljub temu mnogo pozornosti, saj so prirodna posledica francosko-nemškega sporazuma, za katerega se je polagal temelj v Thoiryju. Tudi če se v navedeni smeri ni sklenilo še nič konkretnega, je ostala perspektiva za bodočnost, perspektiva, ki bi mogla postati silno neprijetna za Anglijo.

Anglija je s svojo politiko v Kini ostala osamljena; obljubljena pomoč Italije ji ni koristila niti najmanj. Francoska pomoč bi pomenila vse kaj drugega; dasi v Parizu za tako akcijo ne kažejo razpoloženja, bi vendar spremenjeno angleško stališče na Sredozemskem morju moglo odločilno vplivati na francosko taktiko v Kini.

Predvsem pa so videli, da rabi Anglija pritrjevanja s francoske strani v akciji, ki jo je London na široki osnovi pričel zoper sovjetsko Rusijo. Angleška ofenziva je očitna. Gotovo ni slučaj, da je smatrala angleška vlada za umestno, pričeti energično akcijo zoper londonsko sovjetsko trgovinsko delegacijo prav v trenutku, ko je senzacija dneva — obnova francosko-angleškega prijateljstva in zavezništva. To je bila zelo pomembna gesta napram Moskvi, ki ima danes malo učinkovitih sredstev, da bi zmagovito zavrnila angleško ofenzivo. Prekinjenje trgovinskih odnošajev, s katerimi preti sovjetska vlada, ne more biti samo angleška škoda, marveč tudi ruska. Prekinjenje diplomatskih odnošajev pa bi bilo bolj angleška nego ruska želja.

Senzacijonalne vesti pa gredo še dalje in že napovedujejo efektivno angleško-francosko ofenzivo proti Rusiji in obetajo hkrati pritisk na Nemčijo, da se ali pridruži tej ofenzivi, ali pa nosi odgovornost za drugačno politiko. To so vsekakor samo senzacije, toda kažejo zgovorno, kako velika važnost se pripisuje londonskim dogovorom.

Podoba je, da nas bodo že bližnji tedni boljše poučili o vsebini in posledicah londonskega sestanka.

Vlada hoče na volitve

Navzlic odporu radikalske stranke je v vladi zmagalo razpoloženje za volitve. — Napoveduje se skorajšnji razpust skupščine, popolnitev vlade ter imenovanje novih velikih županov. V vlado naj vstopi tudi Slovenec dr. Štefan Sagadin

Beograd, 20. maja p. Danes so v političnih krogih, ki so blizu vladi, krožile vesti, da se bliža dan izpopolnitve vlade, imenovanja novih velikih županov in sreskih poglavarjev. V zvezi s tem naj bi se razpustila Narodna skupščina in razpisale nove volitve. Vaš dopisnik se je obrnil na min. predsednika, ki pa o tem ni hotel dati pozitivnega odgovora. Po trditvi nekega aktivnega ministra se bo po vsej trditvi skupščina razpustila in razpisale volitve začetkom ali sredi junija, ako ne pride do kakih novih konfliktov z Italijo, ali do drugih mednarodnih dogodkov. Kar se tiče spopolnitve vlade, je vaš dopisnik doznal, da bo vstopil v vlado tudi državni svetnik dr. Tugomir **Alaupović**, podpredsednik državnega sveta, in bivši minister ter Slovenec državni svetnik dr. **Sagadin.** Nocoj ima odpotovati minister za zunanje stvari dr. Marinković na avdijenco v Vrnjačko Banjo. Politični krogi trdijo, da bo dr. Marinković razen o konferenci Male antante v Jachimovu poročal tudi o politični situaciji.

Mnogi smatrajo, da bo pri tej priliki podpisan tudi ukaz o razpustitvi Narodne skupščine, o popolnitvi vlade in zamenjavi velikih županov. Kompetentni faktorji v vladi o tem nikakor nočejo govoriti. Danes dopoldne in popoldne so neprestano posečali ministrskega predsednika Vukičevića razni ministri in politiki, tako dr. Srškić, dr. Spaho, dr. Marković, general Hadžić in drugi ministri, predsednik radikalnega kluba, predsednik finančnega odbora itd. Tudi danes so se nadaljevali sestanki med pašićevci. Govori se, da je došlo do pomirjenja med Markom Trifkovićem in Veljo Vukičevićem. Po eni verziji je Marko Trifković spoznal nevarnost, ki mu preti za njegov volilni mandat v Somboru. Zato se smatra, da se je približal Velji Vukičeviću. Vlogo posrednika in pomirjevalca med obema je prevzel podpredsednik radikalnega kluba Ilija Mihajlović, ki se je danes najprvo sestal z Markom Trifkovićem, nato odšel k Velji Vukičeviću in se pozneje zopet povrnil k Trifkoviću. Dočim je v vladnih krogih zmagalo razpoloženje, da se volitve izvršijo na vsak način, se v vrstah radikalov samih še vedno opaža razpoloženje proti volitvam. Med tem pa niti sami radikalni poslanci in politiki, ki zagovarjajo delo parlamenta, ne verujejo, da bo uspelo odgoditi volitve.

Eksodus celokupne opozicije iz finančnega odbora

Kot protest na protiustaven in nezakonit način volitve državnega odbora je celokupna opozicija zapustila sejo finančnega odbora. — Izvoljeni so sami člani vladnih strank, poleg njih pa en klerikalec kot napitnina za glasovanje SLS za finančni zakon

Beograd, 20. maja n. V ministrski sobi Narodne skupščine je bila danes popoldne seja finančnega odbora, na kateri je bil izvoljen državni odbor. Takoj ob pričetku je predlagal predsednik Radonjić, da naj se odbor voli po načelu večine in ne proporcielno, ker da odbor ni parlamentaren, temveč mešan. Razen tega ima pa samo posvetovalni značaj. Dalje predlaga, ker so tudi klerikalci sodelovali pri izdelavi zakona, da vstopi v odbor tudi en član SLS. Proti temu predlogu so nastopili vsi poslanci opozicije. Dr. Svetislav Popović je naglašal, da je Radonjičev predlog protizakonit in da se protivi tudi naravi stvari same. Finančni odbor sam je volien proporcionalno in ne po načelu večine. Zato morajo biti po proporcu voljeni tudi vsi pododbori, ki izhajajo iz njega. Zemljoradnik Joca Jovanović se je temu stališču pridružil, ravnotako dr. Kežman. Dr. Trumbić je naglašal v imenu hrvatskih federalistov, da je ta predlog proti ustavi in proti poslovniku in da se ne more zagovarjati z nobenimi zakoni. Nato je predsednik Radonjič dal besedo radikalu Milanu Stepanoviću, da predloži listo kandidatov. Opozicija je proti temu protestirala in zahtevala, da se najprej glasuje o tem, ali naj se volitev vrši po proporcu ali po predsednikovem predlogu. Večina je pri glasovanju sprejela Radonjičev predlog. Nato je izjavil dr. Tankosić v imenu Radičeve stranke, da po tem njegov klub ne more sodelovati niti pri današnjem delu niti pri delu odbora ter da bo zapustil dvorano. Isto izjavi tudi dr. Trumbić, nakar je celokupna opozicija demonstrativno zapustila dvorano. Nato je Stepanović prečital listo predlaganih kandidatov za državni odbor, in sicer: dr. Radonjič, Ilija Mihailović, Ljuba Stojadinović Segedinac, dr. Oto Gavrilović, Andrija Protić dr. Dušan Subotić, Vlada Miletić, dr. Slavko Šečerov, dr. Sefkija Behmen Salih Bajić, Gavro Tripković, Jovan Altiparmaković, Voja Veljković in Fr. Smodej. Ta odbor je bil izvolien soglasno, ker se opozicija volitev ni udeležila.

Beograd, 20. maja p. Današnja izvolitev državnega odbora je zelo razočarala in vzlovoljila gospodarske kroge, ker se pričakovalo, da bodo v ta odbor izvoljeni predvsem ljudje, ki so na glasu, da dobro poznajo gospodarske potrebe celokupne države. Izvoljeni pa so bili le izraziti politiki vladnih strank, ki poznajo le gospodarske prilike svojih volilnih okrajev in stanov, katerim pripadajo. Cele pokrajine v državi so ostale sploh brez vsakega zastopstva v državnem odboru. Iz Slovenije je izvoljen v odbor duhovnik, ki ne pozna niti administracije, niti državnih financ, niti se ni bavil z reorganizacijo državne uprave. Po tem se vidi, da zasleduje državni odbor povsem druge namene. Radikali so si zagotovili večino, da bi po svoji volji mogli izvajati »štedenje« na škodo onih krajev, ki ne spadajo v radikalno interesno sfero. Srbijanski politiki hočejo očividno biti neženirani v odboru in so izvolili iz vrst opozicije poslanca Smodeja, ki ni sposoben, da bi vršil kako efektivno kontrolo. Izjava predsednika finančnega odbora Radonjića, da naj slovenski klerikalci dobijo enega člana v odboru, češ da so klerikalci sodelovali pri izdelavi tega zakona, se smatra kot da je to napitnina klerikalcem za njihovo glasovanje pri finančnem zakonu. Mnogo kritike je izzvalo tudi to, da je v ta odbor izvolien tudi predsednik finančnega odbora dr. Radonjić torej pravzaprav predsednik korporacije, ki stoji višje kakor državni odbor.

Minister saobračaja o gradnji novih železnic

Železnica Krapina-Rogatec se začne graditi takoj.

Beograd, 20. maja, r. Poslanec doktor Trumbič je posetil ministra saobračaja, generala Milosavljevića, da se informira o gradnjah novih železnic. Železnica Krapina-Rogatec, ki je bila predvidena že z lanskoletnim proračunom, se bo pričela graditi takoj. Pričakuje se, da bo gradnja te proge v najkrajšem času licitirana. Pristopilo se bo tudi k gradnji železnice Varaždin-Koprivnica. V kratkem se bodo rešila še nekatera preostala vprašanja. Kar se tiče gradnje tako zvane unske proge od Bihača do Knina, ki je posebne važnosti za srednjo Dalmacijo in za trgovsko zvezo s Primorjem, se bo njena trasa v najkrajšem času potegnila. Prve tirnice, ki bodo prispele iz naročil saobračajnega ministrstva, se bodo uporabile za izmenjavo starih tirnic na progi Knin-Split. Minister saobračaja se bo z vso energijo zavzel za čim hirejšo izvedbo železniškega programa. Minister saobračaja bo obiskal tekom junija Sušak in vse Primorje na jug, da se seznani s tamošnjimi razmerami in da pregleda nova pristaniška dela ter ladjedelnice.

Predsednik oblastnega odbora primorsko-krajiške oblasti samostojni demokrat

Karlovac, 20. maja. r. Dopoldne se je vršila seja oblastnega odbora primorsko-krajiške oblasti, na kateri je bil izvoljen za predsednika oblastnega odbora poslanec Jovo Mojsilović, član SDS. Odbor je nato prešel k razpravi o proračunu.

Angleški polet v Indijo

London, 20. maja. s. Vojaška letalca Carr in Gillmann sta startala k poletu v Indijo, ki ga hočeta izvesti brez presledka.

Za ohranitev miru v Evropi

Francosko-angleška zveza ni naperjena proti nobeni državi, izjavlja Briand. — Prisrčne brzojavke med Doumergueom in kraljem Jurijem, ki namerava prihodnjo spomlad obiskati Pariz. — Za ravnotežje v Jadranskem in Sredozemskem morju

London, 20. maja (lo-d). Predsednik francoske republike Doumergue je poslal angleškemu kralju nastopno brzojavko: «Globoko ginjen po prisrčnem sprejemu s strani Vašega Veličanstva, ki bo ostal v mojem dragocenem spominu, izrekam Vašemu Veličanstvu v mojem in v imenu francoske vlade in republike odkritosrčno zahvalo. Francoski narod bo smatral sprejem francoskega predsednika v Angliji kot nov dokaz prijateljstva, ki vlada med našima državama.»

Kralj je odgovoril predsedniku francoske republike s sledečo brzojavko: «Kraljica in jaz se zahvaljujeva za Vašo brzojavko. Želim Vam izraziti ponovno neizmerno zadovoljstvo mojega naroda, da je mogel dokazati svoje simpatije do Vas, gospod predsednik in utrditi prijateljstvo z velikim narodom, katerega ste Vi odličen poglavar.»

Kakor se zatrjuje v poučenih krogih, bo kralj Jurij vrnil obisk predsedniku francoske republike na izrecno povabilo iz Pariza spomladi prihodnjega leta.

Pariz, 20. maja. d. Zunanji minister Briand je takoj po svojem povratku iz Londona sprejel novinarje in jim podal zelo optimistično izjavo o svojem obisku. Naglasil je, da je bil londonski obisk združen tudi z važnimi političnimi rezultati. Zlasti pa je povdaril, da **francosko-angleška antanta, ki je po tem obisku trdnejša kot kdaj poprej, ni naperjena proti nikomur in ne predstavlja tudi nikake pretnje. Njen smoter je izključno le ohranitev miru v Evropi.**

London, 20. maja. d. Tudi ameriški diplomatski krogi posvečajo razgovorom med Briandom in Chamberlainom veliko pozornost. Po ameriških informacijah je Anglija v vseh važnejših točkah politike v Porenju in napram Nemčiji sprejela francosko težnjo, dočim je Francija obljubila angleški politiki na Kitajskem in napram sovjetski Rusiji prijateljsko nevtralnost in kar največjo moralno podporo.

V jugoslovensko-italijanskem sporu je bil med Anglijo in Francijo dosežen sporazum v tem smislu, da bosta skupno zastavili vso svojo moč, da preprečita vsako motenje miru. To velja tudi za slučaj, da bi kdorkoli in karkoli skušal korigirati ravnotežje v Sredozemskem morju.

Madžarski pogoji za prijateljsko razmerje z Jugoslavijo

V Budimpešti uvidevajo potrebo zbližanja istočasno pa zahtevajo mednarodno razsodišče za pritožbe madžarske manjšine v naši državi!

Budimpešta, 20. maja, s. Zakonski osnutek o inartikulaciji madžarsko-italijanske prijateljske in razsodiščne pogodbe je bil danes v tretjem čitanju sprejet brez debate. Nato je zbornica po kratki debati sprejela zakonske osnutke o dodatni pogodbi k francosko-madžarski trgovinski pogodbi, o inartikulaciji trgovinske pogodbe z Anglijo in Irsko iz leta 1926. in o madžarsko-turški pogodbi. Nato je bila po kratki debati sprejeta selitvena pogodba s Turčijo.

Nato je pričela zbornica debato o zakonskem osnutku glede inartikulacije z Jugoslavijo sklenjene trgovinske pogodbe. **V razpravi o trgovinski pogodbi z Jugoslavijo je naglašalo več govornikov, da je čimprejšnje pomirjenje z Jugoslavijo potrebno, vendar pa le pod pogojem, da se Jugoslavija obveže, da bo dovolila, da reši pritožbe njenih manjšin mednarodno razsodišče v Haagu. Poslanca enotne stranke Prakatur in Oberhammer sta pozdravljala pogodbo, češ da lahko le ta dovede do boljše atmosfere med Madžarsko in Jugoslavijo. Ta pogodba je prvi korak za gospodarsko zbližanje med obema državama.**

Beograd, 20. maja, n. Madžarski poslanik Foerster je bil danes pri ministru dr. Markoviću in se informiral, kdaj se bodo mogla nadaljevati pogajanja glede različnih konvencij med Jugoslavijo in Madžarsko.

Smernice avstrijske zunanje politike

Dr. Seipel naglaša, da je položaj v splošnem uzadovoljiv. — Gospodarske težave. — Prijateljski odnošaji z Jugoslavijo. — Za čim tesnejše zbližanje z Nemčijo

Dunaj, 20. maja. d. Na včerajšnji seji narodnega sveta se je predstavila nova avstrijska vlada. Zvezni kancler dr. Seipel je pri tej priliki podal daljšo vladno deklaracijo.

Glede zunanje politike je naglasil, da se bliža Evropa dobi, ko bodo evropski narodi po odstranitvi zadnjih političnih in psiholoških posledic svetovne vojne zavzeli svoje stalno mesto. Zunanjepolitični položaj Avstrije je v splošnem zadovoljiv. Avstrija ima z vsemi državami prijateljske zveze in ne bo zamudila nobene prilike, da jih še bolj razširi in kar najbolj poglobi.

Alarmantne vesti, ki so se v zadnjem času širile o napetosti med dvema avstrijskima sosedoma, so se izkazale za pretirane. Tudi vznemirljive vesti glede Gradiščanske, ki bi lahko resno motile dobre odnošaje z Madžarsko, so bile neutemeljene. Dr. Seipel je naglasil, da je Avstrija med vsemi državami najbolj zainteresirana na tem, da se ohrani v Evropi mir.

Težave, ki obstojajo v odnošajih do sosedov, so skoraj izključno trgovinsko - političnega značaja. S temi težavami pa se ne bori samo Avstrija, marveč je to splošni pojav v povojni Evropi. Pogajanja s Češkoslovaško bodo v najkrajšem času dovedla do popolnega sporazuma. Tudi z drugimi državami so v teku pogajanja za sklenitev trgovinskih pogodb in drugih gospodarskih konvencij. **Z Jugoslavijo so odnošaji zelo prijateljski in na najboljši poti k zadovoljivemu razvoju. Slejkoprej bo Avstrija posvečala največjo pažnjo onim svojim rojakom, ki žive sedaj kot podaniki sosednih držav.** Razvoj političnega in gospodarskega življenja v Evropi pa opravičuje nado, da se tudi zanje bližajo boljši časi.

Prav posebno pozornost posveča Avstrija poglobitvi odnošajev do bratske nemške države. Preko duševne skupnosti bo avstrijska vlada skušala izvesti kar najtesnejše gospodarsko in tudi siceršno zbližanje med obema državama, kolikor bo to pač dopuščal čas in splošne razmere. Avstrijska zunanja politika bo tudi v novem narodnem svetu ostala nespremenjena, tako glede svojih ciljev, kakor glede metod.

Anglija zavlačuje odgovor Rusiji

Chamberlain proti prelomu diplomatskih odnošajev. — Zdi se, da se bo afera razblinila brez posebnega efekta

London, 20. maja. d. Zdi se, da vlada še ni na jasnem, kako stališče naj zavzame do Rusije. Dočim konservativci z vsemi sredstvi forsirajo prekinitev diplomatskih odnošajev, vlada v drugih krogih veliko vznemirjenje in prevladuje zahteva, da se spor čim prej likvidira in da se obnove trgovinski odnošaji, ki so se pričeli na temelju pogodbe iz l. 1921.

Po prvotnem zagotovilu vlade, bi bil moral notranji minister že včeraj podati v zbornici ekspoze o hišni preiskavi v prostorih «Arkosa» in o vzrokih, ki so do tega dovedli. Na splošno presenečenje pa je bil ta ekspoze odgoden do prihodnjega torka, z motivacijo, da notranji minister še nima pregleda čez zaplenjene dokumente. Na razne interpelacije, ki so bile v tej zadevi vložene, zlasti od strani delavske stranke, je notranji minister Hicks na včerajšnji seji spodnje zbornice odgovoril v posebni izjavi, v kateri povdarja, da v policijski službi Anglije ni nobenega nameščenca ruske narodnosti. Zaplenjene dokumente pregledujejo in prevajajo zapriseženi tolmači. Za škodo, ki je bila povzročena pri hišni preiskavi v prostorih sovjetske misije, angleška vlada ne bo priznala nikake odškodnine. Kar se pa preiskave same tiče, je minister naglasil, da ima vsak angleški sodnik pravico, da odredi hišno preiskavo, ako smatra, da je bil kršen zakon.

Na sestanku šefov političnih strank je bil sprejet sklep, da se bo vršila splošna debata o tej zadevi prihodnji četrtek. Opozicija bo formulirala svojo izjavo šele po ministrovem ekspozeju prihodnji torek.

Berlin, 20. maja. (be.) Kakor poroča londonski dopisnik lista «Tägliche Rundschau», je angleški zunanji minister Chamberlain proti prelomu s sovjetsko Rusijo.

Važni sklepi spodnje zbornice

London, 20. maja. s. Pri današnjem drugem čitanju zakonskega osnutka o strokovnih organizacijah je spodnja zbornica z 275 proti 120 glasovom sprejela določbo, da je treba osebe, ki odklanjajo udeležbo pri nezakoniti stavki, ščititi.

London, 20. maja. s. Spodnja zbornica je sprejela s 131 proti 67 glasovom dodatni predlog, po katerem je smatrati vsako splošno izprtje ravnotako za nezakonito kot splošno stavko.

Začetki deklaracije

Češki pisatelji, književniki in znanstveniki so dne 16. t. m. slavili desetletnico pomembnega in za nadaljni naš narodni boj skoraj odločilnega dogodka, ko je pred desetimi leti 150 čeških pisateljev in kulturnih delavcev podpisalo poziv na češke poslance, naj pri otvoritvi državnega zbora dne 30. maja 1917. nastopijo brez obzira na levo in desno za narodni češki program. Gonilna sila tega poziva je bil intendant nar. gledališča. Jaroslav Kvapil, vodilni duh, pa je bil znani češki narodni pisatelj Alojz Jirasek, katerega ime se je svetilo na prvem mestu podpisov.

Poziv se je glasil:

Češkim poslancem v državnem zboru! Obračamo se na Vas v veliki dobi našega narodnega življenja, v dobi, za katero bomo vsi cela stoletja odgovorni. V najkrajšem času bo sklican državni zbor in političnemu zastopstvu češkega naroda se bo prvič v vojni nudila prilika, da s svoje tribune izjavi vse, česar doslej ni moglo izjaviti niti v tisku niti na drug javen način. Zato, gospodje, bodite vsaj sedaj resnični predstavitelji svojega naroda, vsaj tam povejte državi in svetu, kaj Vaš narod hoče in pri čem vztraja. Vsaj tam izpolnite svojo sveto dolžnost in zavzemite se za češke pravice in češke zahteve v tem najusodnejšem času svetovne zgodovine na najodločnejši in najpožrtvovalnejši način, kajti sedaj se odloča o češki usodi za cela stoletja. Želje in pravice češkoslovaškega naroda pridobivajo nove opore in novega povdarka z dosedanjim potekom vojne, iz katere bo dobila bodoča Evropa novo demokratično obliko in vsa naša politika mora imeti enako veliko osvobodilno stališče.

Zdaj se odpirajo vrata avstrijskega parlamenta in političnim zastopnikom naroda bo prvič dana prilika, da bodo, ako bodo hoteli, svobodno govorili in ravnali. Karkoli bodo rekli in karkoli bodo sklenili, se bo slišalo ne le doma, marveč tudi v vsej Evropi in celo za morjem. Na Vas, gospodje, bosta gledali kot na glasnike češkoslovenskega naroda sedanjost in bodočnost in ni dvoma, kaj od Vas zahtevata. Program našega naroda je utemeljen v njegovi zgodovini in v njegovi plemenski enotnosti, v njegovem novodobnem političnem življenju in v njegovih pravicah ter o vsem tem, iz česar so te pravice vztrastle in s čimer so bile sveto zajamčene. Današnja doba povdarja ta program do zadnjih posledic. Demokratična Evropa, Evropa svojepravnih in svobodnih narodov je Evropa jutrišnjega dne in bodočnosti. Narod prosi Vas, gospodje, da se zavedate tega velikega zgodovinskega trenutka, da mu posvetite vse svoje sposobnosti, da mu žrtvujete vse svoje vidike, da postopate v tem trenutku kot neodvisni možje, možje brez vsakih osebnih obveznosti in koristi, kot možje popolne nravne in narodne zavesti.»

Kako je prišlo do tega poziva? Bojna vihra je v začetku leta 1917. že tretje leto divjala preko sveta in v njej je zamrl vsak glas po miru. Vendar se je čutilo, da se loteva moreče se Evrope neka utrujenost in želja po miru se je pokazala takoj po novem letu v posredovanju predsednika Wilsona. Toda Nemčija je zahtevala zase časten, t. j. zmagovit mir in z njo je morala tudi Avstrija nadaljevati vojno. Med tem pa so naši emigranti dosegli v Evropi že toliko uspeha, da je bilo jasno, da bodo mali narodi po vojni dobili popolno svobodo. Vse to je bilo znano vsled zveze skozi Švico tudi na Češkem, zato je bilo avstrijski vladi mnogo na tem, da bi se češki in jugoslovenski poslanci izjavili za ohranitev in rešitev Avstrije. Res so češki listi in za njimi tudi drugi koncem januarja prinesli uvodnike, v katerih so obsodili protiavstrijsko delovanje in agitacijo prof. Masaryka in drugih avstrijskih Slovanov, ki so delali po Evropi propagando za uničenje Avstrije. Ta obsodba narodne borbe v antantnih državah, ki ni prišla iz prepričanja politikov in listov, ampak iz primoranosti, je naletela na hud odpor med narodom, ki je bil s srcem in dušo na strani onih, ki so se v Evropi borili za njegovo narodno in politično svobodo. V njej pa je narod tudi spoznal, da so začeli avstrijski državniki obupavati nad svojo zmago, ako kličejo sedaj na pomoč slovanske narode, ki so jim tekom vojne prizadejali toliko krivic. Tako je Avstrija pokazala svojo slabost in narodom je rastel pogum. Toda zaradi stroge cenzure je bilo nemogoče javno govoriti — zato se je tem bolj delalo in govorilo na tihem.

Voditelji naroda so bili večinoma še v ječah in poslanci, ki so se izpostavili za Avstrijo, so bili med narodom zaznamovani kot avstrofili in brez narodnega programa. Izvoljeni so bili še leta 1911. čisto pod drugimi razmerami in niso imeli nikake prave pravice govoriti v imenu naroda. Narod jih je obsodil kot izdajalce narodne stvari. Med tem pa sta se zgodili dve važni izpremembi. Amerika je radi podmorske vojne napovedala meseca februarja Nemčiji vojno, na vzhodu pa je izbruhnila ruska revolucija z gesli miru in samoodločbe narodov. Z Ameriko je bila zmaga Antante zagotovljena, iz Rusije pa so prihajali glasovi svetovne revolucije, uničenje militarizma in uveljavljenje svobodne narodne volje. Slovanski narodi v Avstriji — posebno Čehi in Jugosloveni — (Poljaki so imeli že od 5. novembra 1916. na papirju svojo državo brez kralja in brez mej) so spoznali, da ne morejo več računati na carsko slovansko Rusijo, ampak da morajo izrabiti ruska gesla svobode na svoj način in si z lastnimi silami v smislu zagraničnih deklaracij in svojega zgodovinskega narodnega programa priboriti svobodo. Pod pritiskom razmer je morala avstrijska vlada sklicati parlament, prej pa je skušal cesar Kazel s posebnimi avdijencami pridobiti zase predstavitelje slovanskih narodov. Bila je torej nevarnost, da bodo poslanci nasedli vabljivim cesarjevim besedam. Začele so se priprave za sklicanje parlamenta: vlada je z vsemi silami delala na to, da bi se takoj v prvem zasedanju vsaj na zunaj pokazala enotnost in zadovoljnost narodov. Tudi poslanski klubi so se pripravljali in posvetovali, kako jim je nastopiti. Razume se, da ni manjkalo zahrbtnih intrig in sladkih obljub. V to negotovost je padel kakor bomba poziv 150 čeških pisateljev dne 11. maja. Na čelo naroda so stopili njegovi pravi predstavitelji, duševni voditelji. Vladi udani poslanci so ugovarjali, češ da naj se pesniki in pisatelji ne vtikajo v njih zadeve. Znani satirik E. Bass je v svojem «Letaku», ki je prinašal časovne glose, oznanil položaj tako: «V liriki si lahko umen in bahat, v politiki imeti moraš prej mandat, mandat šele pravico da nastopati v imenu naroda.» Pod pritiskom javnega mnenja so morali stopiti kompromitirani poslanci v ozadje in vlada je morala popustiti glede cenzure in javnega mnenja. Ljudje, ki so se naučili med vojno čitati med vrsticami, so dobro razumeli, kaj zahtevajo pisatelji. Saj je Jiraskovo ime jamčilo, da gre tu za samostojno češkoslovaško državo. Česky Svaz je pod predsedstvom posl. Staneka sestavil v tem smislu svojo češko deklaracijo in sporedno z njim je «Jugoslovenski klub» podal našo deklaracijo. Vse je nestrpno pričakovalo 30. maja. Po čeških mestih, trgih in vaseh pa se je širila od hiše do hiše diploma s pozivom čeških pisateljev in z njihovimi podpisi. Začela se je velika pomlad notranjega narodnega osvobojenja. «Avstrijski okvir» je bil samo še krinka zarotnikov, ki so nosili v žepih že načrt bodočih narodnih držav.

Dr. I. L.

Pozno spoznanje

Nazadnje je prodrlo spoznanje v vseh prečanskih krogih, da je bila dosedanja politika napačna in zato brezplodna, in da je treba začeti drugo, pozitivno politiko, ki more dati realne in pozitivne sadove.

Vsi, ki smo to jasno predvideli in tudi javno povedali, gledamo sedaj z zadovoljstvom na ta preokret. Ako bi stvar ne bila tako tragična in ne prinesla toliko škode našemu ljudstvu, bi mogli sedaj z gotovo škodoželjnostjo gledati, kako stranke in njihovi voditelji iščejo izhoda iz zagate, v katero so čisto nepotrebno zabredli. Toda stvar je zelo tragična. Izgubili smo 8 let dragocenega časa, pretrpeli ogromno materijalno, moralno in narodno škodo, ki se ne bo dala lahko popraviti.

Oblastno samoupravo bi imeli lahko še pred več leti še boljšo, kot sedaj. Gospodarska kriza ne bi bila tako občutna, če bi se takoj v začetku pametno delalo. Lahko bi tudi naše meje bile ugodnejše.

Koncem vojne je bil naš problem: **gledati, da dobi prečanski element kolikor mogoče veliko vpliva v naši kraljevini.** To bi bilo ne samo v korist prečanov, nego tudi Srbov v Srbiji. Samo z izdatnim sodelovanjem prečanskega elementa bi se mogla najlažje in najbolje urediti dobra uprava, to je prva državna potreba. **Po 8. letih in pol smo prišli tako daleč, da je prečanski element iz uprave skoraj popolnoma izključen.** V toku tega časa je padal njegov vpliv od meseca do meseca.

V začetku smo imeli vlade, v katerih je prečanski element igral znatno vlogo. Polagoma pa vidimo, da se je **politična fronta pomikala vedno bolj proti jugovzhodu** in sedaj smo prišli tako daleč, da imamo čisto vzhodno vlado, v kateri igrajo glavno vlogo Makedonija, Niš in Pirot, a dr. Mehmed Spaho v njej je glavni predstavnik zapada!

Ako potegnemo torej politično bilanco, vidimo, da je ona za Hrvate in za Slovence močno pasivna. Ne samo, da niso napredovali, temveč so neprestano nazadovali. Njihov vpliv v državni upravi je vedno manjši, njihov vpliv v vladi je padel na ničlo. Samo malo število hrvatskih in slovenskih uradnikov se še z veliko požrtvovalnostjo drži v centrali na svojih položajih. Njihovo stališče je toliko težavnejše, ker nimajo nobene podpore v domači politiki, ki jim je celo na škodo in v znatno oviro.

In vendar ni bilo treba, da je prišlo tako daleč. Koncem vojne je bil položaj za Hrvate in Slovence ugoden. Oni bi bili lahko dobili silen vpliv na upravo in na vladanje. Krivi so popolnoma sami, da je prišlo tako daleč.

Šli so v novo dobo obremenjeni s težko preteklostjo — to je bila prva velika napaka. Ko je Avstrija propadla, morale bi likvidirati tudi vse politične stranke, ki so bile s svojim programom in s svojim delovanjem v preteklosti nasprotne novemu stanju. Morale bi izginiti nove stranke, ki ne bi nosile moralne odgovornosti za grehe in zločine preteklosti. A to se ni zgodilo in na ta način od začetka ni moglo priti do pravega zaupanja in iskrenosti v politiki. Na ta način so Hrvati in Slovenci postavili Srbe v jako neroden položaj. Srbi so morali računati s strankami, ki so stale pred njimi, ter se z njimi razgovarjati in dogovarjati in celo z njimi sodelovati v vladi. Toda ne morejo imeti do njih nobenega zaupanja, celo nobenega osebnega spoštovanja, ker so obremenjene s preteklostjo. Nekaj drugega je odpustiti, nekaj drugega občutiti iskreno prijateljstvo. Naj se Radić še tako kolne na vse, kar je Srbu sveto, noben Srb mu ne veruje, ker ve, da se je izpreobrnil šele, ko ga je Pribićević nagnal v lukunjo. Tako so torej Hrvati in Slovenci sami prisilili Srbe, da so morali pričeti s politiko »nadmudrivanja« in »izigravanja«. Morali so delati lepe obraze, a verjeti niso mogli.

Kako drugačen in močnejši bi bil položaj, če bi se pojavile nove stranke, ki ne bi nosile na sebi tega strašnega bremena!

Druga usodna napaka je bila, da so hrvatske in slovenske stranke, in to ravno one, za katerimi so stale največje množice naroda, postavile programe, ki so bili popolnoma nerealni in so izključevali vsako sodelovanje v vladi.

Politika je kakor vojska. Političar mora računati s številkami in s sredstvi, s katerimi razpolaga. Politika je matematika!

V naši kraljevini je pravoslavnih okrog 47 %, ki so vsi Srbi. Katoličanov je okrog 39 %, ki pa niso vsi Slovenci in Hrvati. Ostali so muslimani, židje itd. Srbi se v glavnem dele samo na dve politični stranki, med katerimi ni nobenih posebno globokih političnih razlik, Slovenci in Hrvatje se dele na veliko število političnih strank z največjimi načelnimi razlikami. Poleg tega so imeli Srbi koncem vojne znatno prednost, ker so imeli v svojih rokah vse državne faktorje in ustanove, a Slovenci in Hrvatje so bili tako rekoč goli.

Čisto navaden račun je torej veleval, da bi Slovenci in Hrvatje mogli priti do vpliva v državi samo, če bi se postavili na takšno stališče, da bi mogel z njimi sodelovati — in to trajno in iskreno sodelovati — vsaj dober del Srbov. Ako bi bili prišli Hrvatje in Slovenci v Beograd v strnjenih vrstah in s programom, ki bi mogel pritegniti del Srbov, bi bila to moč, ki bi imela silen vpliv na upravo. Slovenci in Hrvatje so imeli pred Srbi to prednost, da so razpolagali z znatnim kadrom inteligence, s katerim bi mogli zavzeti mnogo važnih položajev. Toda Slovenci in Hrvatje so se razdelili na mnogo strank in večina njihovih strank je stopila v politično areno s takimi programi, ki so odbijali Srbe in onemogočili sodelovanje na vladi in v upravi.

Bila je epizoda s tako zvanim ženevskim paktom, ki sicer ni naredila mnogo škode, ker je hitro propadla, toda je karakteristična. Ženevski pakt je hotel napraviti dualistično državo, kakor je prej bila Avstro-Ogrska. Iz Avstrije smo videli, da je taka državna oblika najslabša, ker ima za posledico neprestane prepire med obema polovicama in ker močnejša polovica neprenehoma izkorišča slabejšo. V prečanski državni polovici bi bilo približno ena tretjina Srbov, ki bi na vsak način hoteli, da se združijo s Srbi in Srbija bi se ne hotela in ne mogla odreči teh prečanskih Srbov. A med Hrvati in Srbi ne moremo potegniti geografske meje.

Hujše je bilo, da so hrvatske in slovenske stranke nastopile s programi, ki so kljubovali državnemu edinstvu. »Politika je umetnost, doseči uspehe, ki so mogoči« — je rekel neki slavni poljski politik. Politika je umetnost, doseči maksimum onih uspehov, katere je mogoče doseči z danimi sredstvi.

S tega stališča je bilo absurdno postaviti republikansko geslo. Ako hočejo Srbi monarhijo, jim Hrvati ali Slovenci ne morejo oktroirati republiko, a če bi hoteli Srbi napraviti republiko, bi tudi Slovenci ne mogli obdržati monarhijo.

»Slovenec« je svoj čas silno hvalil Luegerja, ker je vse učitelje socijaliste pometal iz šol z izgovorom, da so socijalisti republikanci, a kot republikanci ne morejo poučevati otrok v monarhističnem duhu.

Stvar je bila torej velikega praktičnega pomena, ker so se republikanske stranke same odrekle vsakemu vplivu v državni upravi in v šolah in se niso smele pritoževati, če so ta vpliv izgubile.

Drugo tako geslo je bilo federacija ali široka avtonomija. Federativna državna oblika diši zelo po srednjeveškem fevdalizmu in sedaj so v Evropi federalisti ravno najbolj reakcionarni elementi, kakor n. pr. španski karlisti. Toda na vse zadnje je tudi federalistična oblika države lahko dobra, samo da je v naših razmerah in v naši državi nemogoča. Srbi ne morejo in nočejo pristati na federacije, ker bi v tem slučaju velik del Srbov bil odrezan od Srbije. Med Hrvati in Srbi ne morete potegniti meje, a Srbi ne bodo hoteli ostati pod Hrvati. Edini način, ki je mogoč, je torej skupna država na podlagi enakopravnosti.

Naša državna ustava ni idealna in bi lahko bila boljša. Krive so deloma zopet hrvatske in slovenske stranke, ki so stale v opoziciji. Če bi hrvatske in slovenske stranke sodelovale v vladi, bi imele toliko vpliva, da bi lahko marsikaj izpremenile.

Dalje so te stranke zavzele ostro protimilitaristično stališče, ki je onemogočalo, da sodelujejo v vodstvu države in tako vplivalo, da se vojaštvo reformira in modernizira. Srbofobstvo, ki je neprestano izbijalo iz pisave časopisja in spominjalo na ton avstrijskega krščansko socijalnega časopisja izpred vojne, je odbijalo Srbe, a koristilo ni nikomur. Surovo zmerjanje ni ne krščansko, ne pametno, ne koristno. S takim načinom ne boš v privatnem življenju opravil ničesar, a v javnem še manj.

Hrvatje in Slovenci so se izključili in prepustili polje Srbom. Srbi so dali ustavo, kakor so oni hoteli, urediti upravo, kakor so vedeli in znali, zasedli vsa mesta s svojimi ljudmi in razume se, da oni gledajo bolj na svoje kraje.

Nazadnje so široki sloji naroda in politični voditelji uvideli, da po tej poti ni mogoče priti nikamor. Morali so vreči v valove pozabljenja vse točke svojega programa: republikanstvo in federacije in antimilitarizem in srbofobstvo in boljševizem.

Ali je bilo treba vsega tega? Ribničana, ki je brez potrebe snedel živo žabo, je samo prskalo po trebuhu. Naš narod pa je od teh izgubljenih let imel neizmerno škodo. Spoznanje je dobra stvar, toda prišlo je prepozno, kesanje je koristna stvar, toda ne more popraviti storjene škode.

Grenkoba vlada v naših dušah, če pomislimo: Kje bi že bili z razvojem naše države, če ne bi bilo 8 let tako neumne politike!

Dr. Lj. Lenard

Politične beležke

Seja načelstva SKS v prisotnosti St. Radića

Včeraj dopoldne se je vršila v restavraciji «Ljubljanski dvor» seja načelstva SKS. Poleg bivšega ministra Iv. Puclja so bili burno pozdravljeni zlasti duhovniki: dekan Kobler, župnik Barle in Piber. Posebno važnost je ta seja pridobila s prihodom predsednika HSS, Stepana Radića, ki se je pripeljal v Ljubljano z dopoldanskim zagrebškim vlakom v spremstvu inž. Košutića. Na seji se je razpravljalo predvsem o političnem položaju v Sloveniji. Na seji je bil dosežen popoln sporazum med obema kriloma SKS, ki sta zadnje čase zašli v precejšnja taktična nesoglasja. Stepan Radić je govoril o predstoječih volitvah in o borbi, ki jo je treba izvesti proti SLS. Seja je nadalje sklenila imenovati dve osebi, ki bosta vzdrževali stike med SKS in zagrebškim vodstvom HSS. Za to funkcijo sta bila določena inž. Zupančič in odvetnik dr. Marušič. Na seji se je razpravljalo tudi o vprašanju napredne fronte in naprednem bloku, ki je zadnje čase postalo najaktualnejše vprašanje slovenske politike. Prisotni zastopniki SKS so se izrazili načelno za skupno fronto proti SLS, kar se je povdarilo tudi v nato sprejeti resoluciji, v kateri se konštatira, da je borba proti SLS najaktualnejša naloga slovenskega ljudstva. Stepan Radić se je ob četrt na 13. uro odpeljal nazaj v Zagreb. Pri odhodu vlaka je potrdil novinarjem potrebo najodločnejše borbe proti slovenskemu klerikalizmu, kojega pojav je največja sramota naše države pred kulturnim svetom. Izjavil je, da bo pri prihodnjih volitvah kandidiral na Hrvatskem najmanj 10 Slovencev, da na ta način tudi od svoje strani prispeva k temu, da se SLS vzame legitimacija večinske predstavnice Slovencev.

Rumunija se zavzema za jugoslovensko-madžarsko pogodbo

Bukarešta, 20. maja. d. Časopisje še vedno razpravlja o poteku konference Male antante. Glavni organ liberalne stranke «Vitorul» naglaša med drugim, da je Mala antanta prekoračila svojo defenzivno fazo in prešla v konstruktivno perijodo. Prva etapa v tem razvoju je jugoslovensko-madžarski pakt, ki tvori neobhodno potrebno izpopolnitev madžarsko-italijanskega pakta, ker bi bila sicer svobodna luka Madžarske na Reki brez sporazuma z Jugoslavijo iluzorna. Ni dvoma, da bo temu razvoju sledil splošni sporazum v srednji Evropi. Sporedno s tem pa je usmerjeno stremljenje Male antante za tem, da pride do obligatorne arbitražne pogodbe, ki bo tvorila temelje za poznejšo ustanovitev podonavske federacije.

Rumunski konkordat z Vatikanom

Bukarešta, 20. maja. d. Trgovinska delegacija, ki je vodila devet mesecev trajajoča pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe z Italijo se je vrnila iz Rima. V svrho odstranitve nastalih ovir bo odpotoval državni podtajnik Manilescu takoj po začetku izrednega zasedanja zbornice v Rim, kjer bo ostal do zaključka pogajanj. Pogajanja za sklenitev konkordata so v glavnem že zaključena. Podpis konkordata je odgoden do končne odobritve s strani kralja in ministrskega predsednika, katerima bo prosvetni minister Goldisch takoj po svojem povratku obširno poročal o poteku pogajanj. Ministrski svet bo bržkone še na svoji jutrišnji seji o tem vprašanju definitivno sklepal. Konkordatno pogodbo bo v imenu Rumunije podpisal rumunski zastopnik pri Vatikanu.

Uredba o sestavi «malega gospodarskega sveta»

Beograd, 20. maja. n. Finančni minister dr. Marković je danes izjavil novinarjem, da se bo v prihodnjih dneh sestavil gospodarski komitet ministrov, ki se bo posvetoval o merah za pobijanje gospodarske krize. Dalje se bo v kratkem sestavil mali gospodarski svet 30 članov z namenom, da rešuje gospodarska, socijalna in finančno - politična vprašanja. Gospodarski svet bo sestavljen iz delegatov vseh gospodarskih korporacij v državi ter bo imel posvetovalni značaj. Uredbo o tem gospodarskem svetu je že izdelal načelnik trgovinskega ministrstva Stepan Krpan ter bo te dni predložena ministrskemu svetu v odobritev.

Mednarodni promet med balkanskimi in baltskimi državami?

Ženeva, 20. maja. d. Predlog, ki ga je sprožila grška delegacija na mednarodni gospodarski konferenci glede sklenitve med narodne prometne pogodbe med baltskimi in balkanskimi državami, je vzbudila v vseh krogih veliko pozornost in se mu pripisuje posebna važnost. Izhodno točko naj bi tvoril Solun. Predlog stremi za poenostavljenjem železniškega prometa v vseh soudeleženih državah in odstranitvi težav v tranzitnem prometu. Razen balkanskih in baltskih držav se nameravata priključiti temu sporazumu tudi Rusija in Nemčija, tako da bi železniško omrežje tega sporazuma segalo od Vzhodnega do Črnega in Egejskega morja. Splošno se domneva, da se bodo temu sporazumu priključile tudi Avstrija, Češkoslovaška in Finska. Anglija in Francija na tem nista direktno zainteresirani, vendar pa se naglaša, da bosta ta predlog podpirali.

Francoska armada

Pariz, 20. maja. (be.) Vojni minister poroča, da se zviša mirovno stanje vojske po novem obrambnem načrtu na 540.000 mož, od katerih bo 480.000 kolonijalnih čet, 18.000 legijonarjev in 106.000 mož redne vojske.

Demoliranje nemških utrdb

Berlin, 20. maja. s. K vestem, da je razrušitev trdnjav na vzhodni meji že končana, poročajo, da o tem še ni uradnih poročil, pričakovati pa je ta poročila v prihodnjih dnevih. Državna vlada bo sklepala, v kakšni obliki bo o tem poročala prizadetim vladam.

Organizacija Češkoslov. - jugoslovenske lige

Kako se širi organizacija Češkoslovaške-jugoslov. lige, kaže ustanovitev odbora v Košicah na Slovaškem, kjer v nekdaj pomadžarjenem mestu marljivo delujejo pionirji nove slovanske kulture. Najmarljivejši med njimi je gotovo dr. V. Meška, prof. na trg. akademiji, temeljit poznavatelj slovanske literature in izvesten prevajalec naših pisateljev v češčino in slovaščino. Prevedel je doslej celo vrsto Cankarjevih del, Dvornikovića, Boža Lavrića in vsak teden prevaja v feljtonih krajše spise Meška, Zofke Kvedrove in drugih naših pisateljev v češke in slovaške liste. Sodeluje tudi pri slovaški reviji »Vesna«, ki je prinesla v zadnji številki dr. Iv. Laha spomine na Slovake in Slovaško s sliko Ljubljane in avtorja. V slovaškem dnevniku »Slovenský vychod«, ki izhaja v Košicah, je napisal prof. Meška sledeči članek:

Nesporno je, da je edini naš nesebičen prijatelj jugoslovenski narod. A gotovo je tudi, da doslej nismo storili vsega, kar bi mogli storiti, da bi se naša dva naroda po pomenu in vlogi, ki jo bosta vedno imela, med seboj poznala. Morebiti je mnogim znano, da na tem polju delujemo že nekaj let, da smo ustanovili »Jugosloven. knjižnico, in da sem s tem vzbudil pozornost mnogih jugoslovenskih ljudi za češkoslovaški narod. To je delo posamnika s posamniki, tem več more že zaradi fizičnih zmožnosti delovati društvo, ne-le na bolj široko, ampak tudi kar glede posamnih strok. Naša korist zahteva, da se še bolj združimo, da se bolj spoznamo in drug drugega bolj cenimo. Kamorkoli se ozremo, vidimo ogromne nedostatke. Kamor pogledamo, je vrzel. Naj bo to v godbi, v slikarstvu ali kjerkoli. Še najbolje je v literaturi, dasi tudi tu ni ako, kakor bi si želeli. Mnogim in mnogim je doslej še marsikatero odlično jugoslovensko delo neznano, dočim poznamo skoraj vsak zapadni šund. Razveseljivo je, da smo začeli čutiti te nedostatke, saj je govoril o njih sam minister Hodža. Naše prijateljsko razmerje je sicer že starejšega izvora in potrjeno je bilo v svetovni vojni s skupnim bojem za svobodo. Nevarnost nas je zbližala v obrambi, a nismo prišli še do skupnega poznanja. To je daljše delo, delo miru. Rastli smo pod raznimi političnimi, kulturnimi in zemljepisnimi pogoji, zato so med nami značne razlike; naša mentaliteta se razlikuje o formalnostih, a v jedru smo eno.«

Ustanovni občni zbor lige se je vršil preteklo nedeljo 8. t. m. ob 15. Udeležil se ga je tudi minister dr. Milan Hodža, ki je, kakor znano, praške centrale Češkoslov.-jugoslov. lig. Zborovanje je otvoril veliki župan dr. Slavik, ki je v svojem otvoritvenem govoru pozdravil prisotnega ministra ter razložil velik pomen ustanovitve takšne organizacije, kakršna je liga v Košicah in na Slovaškem sploh, povdarjajoč, da je Slovaška od nekdaj bila klasična zemlja slovanske vzajemnosti. Nato je imel minister dr. Hodža velezanimiv govor o slovanski politiki, ki je vzbudil veliko pozornost. Pozdravni brzojavki sta poslali ligi v Pragi in Bratislavi. Ligi je pristopilo nad 300 članov. Za predsednika je bil izvoljen general Šnajdarek, v odbor pa veliki župan dr. Slavik, notar dr. Petrikovich, polkovnik Lučka, dr. Natonšek, prof. dr. Mierka, dr. Novak, dr. Rubeš in major Bulent. Ta odbor daje jamstvo, da bo delovanje lige uspešno.

Važna gospodarska debata v Ženevi

Vprašanje mednarodnih kartelov. — Rusija pripravljena sodelovati pri kartelih. — Možnost kompromisa med kapitalističnim in sovjetskim gospodarstvom

Ženeva, 20. maja. s. V odboru za industrijo na svetovni gospodarski konferenci so bila popoldne zaključena vsa dela. Sprejeti so bili vsi sklepi o vprašanju mednarodnih kartelov. Ameriški delegat Robinson se je glasovanja vzdržal, dasi je v neki izjavi pritrdil, da ameriška delegacija načeloma ne bo ugovarjala sklepom. **Sovjetski zastopnik je odklonil osnutek, vendar pa ponovil, da je Rusija pripravljena udeležiti se mednarodnih kartelov in sličnih kombinacij, s pridrškom, da bo pri tem ščitila lastno stališče.** Francoski gospodarski strokovnjak Jouhaux je omenil par redakcijskih pomislekov, vsled katerih se bo glasovanja vzdržal; **končno pa je skupno z belgijskim delegatom Mertensom in Sokolnikovom glasoval proti osnutku.** Avstrijska delegatinja Freundlich je izjavila, da si pridržuje svoje stališče, dokler konferenca na podlagi koordinacijske kontrole končno ne ugotovi, kakšna je publiciteta, ki velja za velike kartele. Govornica smatra tako zamišljeno publiciteto za pričetek mednarodne kontrole. Nizozemski delegat in bivši generalni komisar Društva narodov na Dunaju dr. Zimmermann je ugovarjal Freundlichovi in zagotavljal, da v resoluciji ni nobene besede o kontroli in da publiciteta, o kateri je govorila, ne bo privedla do nje.

Ženeva, 20. maja. d. Glede ruske zahteve o enakopravnosti in sodelovanju kapitalističnega in komunističnega gospodarskega sistema prevladuje v krogih mednarodne gospodarske konference prepričanje, da se bo dala najti možnost praktične izvedbe. Merodajni krogi skušajo najti primerno formulacijo, ki bo sicer precej drugačna, kakor pa jo pričakujejo Rusi, ki pa bo vendar v zadostni meri upoštevala ruske želje.

Naši kraji in ljudje

Slobodan Jovanović

Danes bo promoviran na zagrebški univerzi za častnega doktorja prava znani učenjak Slobodan Jovanović, profesor prava na univerzi v Beogradu. Slobodan Jovanović je najboljši poznavalec javnegi prava v naši državi ter uživa svetovni sloves. Rojen je bil 21. novembra 1869 v Novem Sadu. Gimnazijo je dovršil v Beogradu, pravno fakulteto pa v Ženevi leta 1890. Do leta 1897 je bil tajnik v zunanjem ministrstvu, od l. 1897 do 1905 profesor velike šole v Beogradu, od l. 1905. pa profesor beograjske univerze. Sodeloval je v raznih znanstvenih revijah, med drugimi v »Arhivu za pravne nauke« ter je bil tudi osnovatelj in sotrudnik »Srbskega književnega glasnika«. Napisal je več znanstvenih juridičnih del, ki zavzemajo v znanstvenem svetu odlično mesto, tako O suverenosti O dvodomnem sistemu, Velika Narodna skupščina, Srpsko - bolgarski rat, Angleški parlamentarizem, Svetozar Marković, Osnovi pravne teorije o državi, Macchiavelli, Ustavno pravo kraljevine Srbije, Političke in pravne razprave, Ustavobranitelji, Univerzitetno pitanje, Vodji francuske revolucije, l. 1924 Ustavno pravo kraljevine SHS itd. Slobodan Jovanović je učenjak, čigar mnenje o pravnih stvareh je odločilno v pravnih krogih naše države.

Kranjski občinski svet

Kranj, 20. maja

Kranjski občinski svet je imel nocoj sejo pod predsedstvom župana g. Ciriła Pirca, na kateri se je definitivno sprejel reducirani proračun mestne občine, kakor je to zahteval veliki župan.

Po končanih formalnostih je župan g. Pirc najprej prečital dopis velikega župana, ki se nanaša na sklep mestnega občinskega sveta, ki je meseca marca radi ublažitve stanovanjske bede v imenu mestne občine prevzel garancijo hipotekarnega posojila za članstvo gradbene zadrůge Lastni dom v svrho graditve stanovanjskih hiš. Veliki župan je to hvalevredno akcijo občinskega sveta načeloma odobril, a je zahteval, da mora občinski svet svoj sklep o garanciji formalno dopolniti z detajliranimi določbami o obveznostih in garanciji, ki jih je občinski svet itak imel v vidiku.

Radi stališča državne nadzorstvene oblasti je moral občinski svet zadevo vrniti kombiniranemu odseku v ponovno proučevanje in predlaganje.

Občinski svet je razpravljal o reduciranem proračunu mestne občine za l. 1927. O redukciji važnih proračunskih postavk je izčrpno poročal župan g. Ciril Pirc. Kakor znano, je občinski svet, ki stremi za tem, da prispeva k napredku mesta in blagostanju prebivalstva in da podpre razvoj industrije v mestnem okolišu, sklenil zgraditi poslopje za tkalsko šolo, v katerem bi dobila prostora tudi strokovna puškarska šola, ki se ima sedaj boriti za prostore in kateri grozi deložacija iz gimnazije. Na ta način bi se omogočila zaposlitev domačega delavstva v tkalski industriji in obenem bi dobili domač kvalificiran delavski naraščaj, ki bi nadomestil sedaj zaposlene inozemce. V ta namen je bila sprejeta v prvotni proračun večja vsota. Proti tej postavki pa so nekateri kratkovidni kranjski volilci vložili protest na velikega župana, ki je njim ugodil in postavko sporazumno z delegacijo finančnega ministrstva črtal iz proračuna. Zgradba tkalske šole je na ta način pokopana, mogoče za eno ali več let, kar bo imelo zle in težke posledice za napredek mesta. Pokopana je obenem s tem akcija Zveze industrijcev, ki je nameravala odposlati v inozemstvo inženjerja, da bi si kot vodja šole spopolnil svoje strokovno znanje. Onemogočena je tudi težnja občine, da bi se zaposlili v tkalski industriji kvalificirani domači delavci mesto inozemskih.

Z onemogočitvijo ustanovitve tkalske šole je v tesni zvezi tudi nadaljni obstoj puškarske šole, ki ima svoje prostore v gimnaziji.

Radi protesta so se morale na ukaz velikega župana znižati tudi občinske doklade na državno trošarino od 430 na 300 %, s čimer je občina prikrajšana tudi na dohodkih za 100.000 Din. Občinski zastop je nameraval še letos graditi kopališče na Savi nad Majdičevim jezom, kar se mora radi redukcije dohodkov odložiti na boljše čase. Ali so se povzročitelji tega protesta zavedali kvarnih posledic svojega koraka?

Na temelju opisa velikega župana je bil sprejet na predlog poročevalca finančnega odseka svetovalca M. Foka proračun v reducirani obliki.

Odbornik R. Mayer je v imenu policijskega odseka predlagal, da se podeli C. Grajžerju koncesija za avtotaksi, Francu Janši koncesija za električno napravo z nizko napetostjo in Franu Sircu koncesija za točenje in prodajo pijač odnosno živil na peronu kranjskega kolodvora.

V volilno komisijo za občinske volitve, ki se bodo vršile v Kranju dne 24. junija, je izvoljen dr. Sabothy, nakar je bila seja zaključena.

Hajdimo na naš Kozjak

Za Splitom se dviga kakor neprodorna bariera skalnati Kozjak; Klis je ključ do njega; toda nebroj je poti, strmih, ozkih in tajnih, ki vodijo do njega preko poljan, koder so nekdaj v rimskem Solinu v veličastnem amfiteatru začudenim domačinom kazali divje zveri iz daljne Afrike.

Blizu našega mesta imamo tudi prijazno gorovje, ki se zove Kozjak. Je to skupina gorskih hrbtov in grebenov, ki se razteza severno od Drave začenši pri Sv. Urbanu tja do Dravograda koroškega Sv. Duh na Ojstrem vrhu je naravna trdnjava, ki kakor Klis na dalmatinskem Kozjaku zvesto in samozavestno stoji na braniku naše domovine. Zeleno Pohorje je stara basen, pravljica iz davnih časov, ki nam v šelestu svojih dehtečih gozdov pripoveduje o starih, zlatih časih.

Teh mi ne poznamo; naši so kruti, trdi, železni. Ni čuda, da vse rajši pohaja tja, kjer človeka objema ljubkost stare pravljice, kakor pa na granico, ki nas spominja Klisa ,ki je moral toliko stoletij kljubovati našim neprijateljem.

In vendar bi ta naš Kozjak zaslužil več pozornosti, več zanimanja s strani naših planincev, pa tudi nekoliko več pozornosti s strani društva, ki mu je gojenje in širjenje hribolazenja glavni cilj in smoter obstoja. Tako pa hodiš po potih in stezah sem in tja, gor in doli, po tem krasnem našem Kozjaku, a ne najdeš in ne izslediš skoro nikjer nobene rdeče pike, ki bi ti pokazala prave poti in te obvarovala neprijetne zablode. Kakor vsako stvar, mora tudi kult našega Pohorja imeti svojo mejo; tega se bodo morali začeti zavedati poklicani! Drugod povedejo planinca skrbno opravljene markacije na vse strani; pri nas je niti iz Kamnic k Sv. Križu ne najdeš; kaj šele k drugim izletnim točkam. In vendar nudi naš Kozjak smotrenemu planincu vsaj toliko, kot zeleno Pohorje ali je nudilo zvestemu obiskovalcu nekdaj odprto gledališče pod dalmatinskim Kozjakom v Solinu.

Dr. Fr. M.

V nedeljo 22. t. m. ob 17.30
semifinalna pokalna tekma

Ilirija : Primorje

na igrišču ASK Primorja, Dunajska c.
Ob vsakem vremenu.

Ob 15.45 predtekma Panonija : Slavija.

Silno neurje nad Beogradom

n *Beograd*, 20. maja.

Ob 4. popoldne se je nad Beogradom utrgal oblak. Posebno hud naliv je bil nad Savo, Topčiderom in Terazijami. Tramvaj je moral na progi proti Topčideru ustaviti promet. Iz Vojvodine poročajo, da je po vsem severo-vzhodnem delu države bila silovita nevihta.

Razprava proti morilcema Orjunaša Žica

Split, 20. maja.

Dopoldne se je začela razprava zaradi umora Orjunaša Žica, katerega je na novega leta dan ubil Mrko Grgin. Soobtožen je tudi njegov sin Mate radi težke telesne poškodbe. Državno pravdništvo je za *starega Grgina predlagalo smrtno kazen, za sina pa 10 do 20 let ječe.* Za razpravo je vladalo ogromno zanimanje. Prečitana je bila obtožba, potem pa je bil najprej zaslišan stari Grgin, ki se je branil, češ, da ni vedel, kaj dela, ker je bil njegov sin pri neki demonstraciji ranjen. Sin Mate se je zagovarjal, da se je moral braniti, ker so ga napadli Žic in njegovi tovariši.

Obmejna finančna straža in jareninski umor

Maribor, 20. maja

Obmejna finančna straža v Št. Ilju v Sl. goricah vrši res naporno službo, ne vrši samo njej predpisano službo kot finančna kontrola nad tihotapci in drugimi verižniki, marveč požrtvovalno podpira tudi varnostne oblasti pri zasledovanju zločincev, vojaških ubežnikov in drugih nevarnih elementov. Tako je meseca decembra lanskega leta pripravnik finančne kontrole g. Petek prijel na meji nekega osumljenca, ki se še sedaj nahaja v preiskovalnem zaporu okrožnega sodišča radi suma grdega umora pripravnika finančne kontrole Resnika.

Tudi v jareninskem slučaju je obmejna finančna straža požrtvovalno sodelovala z varnostnimi oblastmi pri zasledovanju morilcev, ki bi skušali prekoračiti mejo in se tako odtegniti pravici. Podpreglednik fin. kontrole g. Josip Gajšek je v Št. Ilju v Slov goricah tik meje prijel dva moška in dve ženski, ki so bili zelo sumljivi udeležbe pri roparskem umoru v Jarenini. Prijel je proslula malopridneža Stockmayerja in Strnada ter ju z obema ženskama izročil nato orožniku, ki so jih uklenili in odpeljali v mariborske zapore.

Streha potniške restavracije na Jesenicah

Ugleden prijatelj tujskega prometa, ki se je te dni peljal skozi Jesenice, nam piše:

S pomladjo je naša divna Gorenjska zopet oživela. Vlaki so polni mladine, ki roma na Bled, v Bohinj, v Kranjsko goro in na Golico, odkoder se vrača zvečer razigrana in poživljena.

Z novim voznim redom se je znatno povečal tudi dotok tujcev, ki gredo v Dalmacijo. Številni so predvsem Nemci. Tujci so splošno zadovoljni s korektnim postopanjem na naši meji. Oblasti jim gredo v vsakem oziru na roko.

Jeseniška postajna restavracija je letos podobna pravemu vrtu. Kamor pogledaš, povsod je polno cvetja. Škoda, da se ni letos okrasil z rožami tudi ostali del kolodvora. Potniška restavracija pa ima nedostatek, ki se mora v interesu tujskega prometa čim prej odpraviti. Potniki, ki izstopajo na Jesenicah, sede kljub strehi nad peronom in restavracijo **v dežju pod kapom** in morajo pri mizah razpenjati dežnike, da jim dež ne krsti juhe in vina. Nujno potrebno bi bilo, da železniška direkcija v Ljubljani najde potrebni kredit in da se streha takoj popravi. Preluknjana streha nam ne dela posebne časti baš sedaj, ko se začenja velika sezona in vro tujci tako številno v našo državo ter morajo včasi ure in ure čakati na zveze z vlaki.

Mrlič in carina

Iz praktičnega izkustva vemo vsi, da ima pri nas človek, dokler živi, večkrat prav neprijetne opravke s carinskimi oblastmi. Resnica pa je, da naša carina ne da miru niti mrličem. Kuriozen slučaj svoje vrste se je zgodil te dni s truplom grofa Pejačevića.

Grof Pejačevič je umrl v inozemstvu in ker se nahaja obiteljska grobnica njegove rodbine v Našicah, so svojci določili, da se krsta prepelje tja. Vagon je dospel v Osijek prošlo soboto, dne 14. maja in bi bil moral biti takoj poslan v Našice. To se je tudi zgodilo. Toda v Našicah na postaji so uganili, da mrlič še ni ocarinjen in tako so morali vagon kljub vsem pripravam za pogreb poslati nazaj v Osijek, kjer je ostal 24 ur. V nedeljo namreč carinarnica ni uradovala in vagon s krsto je moral počakati do ponedeljka. Šele ta dan so bile formalnosti končane in grof Pejačevič je lahko končal svoje posmrtno potovanje v domači zemlji.

Porota

Ljubljana, 20. maja.

Železniška tatvina

Za zaključno porotno razpravo, je posadila usoda na zatožno klop železničarja Nandeta in Janeza, a France se je pravočasno umaknil in nekam zginil.

Nande in Janez sta oba poročena, Nande ima 3 otroke; prvi je star 40, a drugi 45 let. Obtožnica je poročala, da so bili vsi trije več let v službi pri državni železnici v Ljubljani; Nande je bil skladiščnik v kurilnici, a France šef mostovne delavnice; dočim je bil Janez zaposlen v komercijelnem oddelku. Prva dva sta pri izdaji materijala spoznala, da se lahko vsled nemogoče kontrole vpiše večji izdatek in opusti vpis materijala, ki pri kakem delu ostane.

Koncem l. 1925. je prišel France, ki je bil radi hudodelstva goljufije že dvakrat kaznovan, a trikrat radi prestopka tatvine, dočim ostala dva še nista bila kaznovana, — k Nandetu v kurilnico in ga vprašal, če ima odveč kaj kompozicije, češ, da bi jo rad nekomu prodal in da si bosta izkupiček delila. Kompozicija je železo posebne vrste, ki se rabi za ležišča pri železnih konštrukcijah, kjer je treba posebne odpornosti proti trenju.

Nande je res imel v skladišču več kompozicije, je vzel večjo količino in jo pustil kmalu nato v štirih zabojih prepeljati na železniškem avtomobilu k mostovni delavnici. Delavci so zaboje postavili v mostovno delavnico, kjer je bil šef France.

V tej delavnici je bilo že od prej več hrastovih plohov in smrekovih desk. Kompozicijo, plohe in deske je sklenil France, ki se piše za Bobka — prodati.

Stopil je v zvezo s trgovcem N., ki ni mislil nič slabega, ker mu je bil predložen račun o poštenem izvoru blaga. Trgovec N. je poslal k mostovni delavnici skladiščnika Marka, da si blago ogleda. France ga je že čakal in mu pokazal železje. Blago je ustrezalo.

Trgovec N. je zahtevano potrdilo o poštenem izvoru dobil, poslal voz z dvema konjema k mostovni delavnici, odpeljal deske in železje na štirih vozovih, a kompozicijo je pripeljal voznik, ki ga je najel France sam.

Trgovec N. je kupil materijal za 28.000 dinarjev, ki jih je dobil France plačane v obrokih in odstopil tudi Nandetu nekaj denarja.

V začetku aprila 1926. je prišel Janez k Nandetu v kurilnico in ga vprašal, če nima železa ali desk, ker jih rabi za zidavo hiše, nekaj pa za prodajo, češ, da si bosta dobiček delila.

Nande je res iz kurilnice poslal Francetu v vagonu večjo količino železja. Prišlo je k mostovni delavnici; France je Janeza obvestil, češ, naj železo vzame.

Janez je spoznal, da blago ni zanj, preskrbel si je pa voznika in ga trikrat odpeljal.

Obtoženca Nande in Janez sta se zagovarjala, da nista kriva. Zaslišana sta bila ločeno.

Predsednik: «Torej Nande, vi trdite, da ste nedolžni?»

Nande: «Res je, France nas je zapeljal.»

Pr.: «Kako zapeljal?»

Obt.: «Trdil je, da je moj prednik imel lastno železo, da je kupčeval ž njim; to so govorili tudi drugi; mislil sem, da ni državna last.»

Pr.: «Kompozicija je bila vredna 31.000 Din, a bilo jo je 914 kg.»

Obt.: «Mogoče, ne vem.»

Pr.: «Pa deske?»

Obt.: «Bilo jih je kakih 10 kubičnih metrov, ki jih je nekaj obdržal France, iz nekaj desk si je napravil Janez barako, jaz sem pa hotel narediti čebelnjak.»

Slično se je zagovarjal Janez, ki je dejal, da je Nandetu rekel, naj mu pošlje nekaj železa za zidavo hiše. Ker blago ni bilo zanj in ga ni mogel rabiti, ga je spravil k tvrdki E. Radi desk je trdil, da jih je nameraval pozneje vrniti in si jih je samo izposodil. Prizna tudi, da je vzel nekaj strešne lepenke, ki je pa bila za nič.

Priče so izpovedale, da so res slišale, da je Nandetov prednik sam kupčeval. Povedale so, da je iz fronte zlasti l. 1919. prišlo mnogo železa razne vrste.

Priča inž. Weinberger je izpovedal, da je bila prva škontracija tega blaga šele avgusta l. 1925.

Porotnikom je bilo stavljenih 5 glavnih vprašanj o krivdi in sicer glede Nandeta, če je novembra ali decembra l. 1925. vzel železnici v družbi 914 kg kompozicije, vredne 31.184 Din, drugo, če je vzel začetkom aprila l. 1926. železo in deske, vredne 18.956 Din, tretje, če je vzel nekaj bodeče žice in strešne lepenke za 190 Din. Četrto in peto vprašanje se tiče Janeza, če je kriv, da je vzel aprila l. 1926. pločevino, železo in deske, vredno 22.479, ter žico in lepenko, vredno 190 Din. Obtoženca Nandeta je zagovarjal dr. Žirovnik, Janeza pa dr. Tornago.

Poroti je predsedoval višji svetnik Antloga, votanta sta bila svetnik dr. Mohorič in okr. sodnik dr. Petelin, državno pravdništvo je zastopal dr. Mastnak.

Porotniki so drugo, tretje, četrto in peto vprašanje potrdili, nakar sta bila obsojena Nande Ž. na 14 mesecev, a Janez I. na eno leto težke ječe, oba radi hudodelstva tatvine po §§ 171, 173, 174, 176, 179 kaz. zakona, a Janez tudi radi prest. po § 464.

Olajšilno je bilo pri obeh neoporečnost, in tudi to, da je škoda poravnana.

Radi tatvine kompozicije je bil Nande Ž. oproščen. S to razpravo je bilo letošnje spomladno porotno zasedanje zaključeno.

Razprava je trajala do 8.30 zvečer.

Danes ob 4., pol 6., pol 8. in 9. uri.
Marcella Albani
znana filmska lepotica in umetnica v filmu najbolj čitanega ljubavnega romana E. MARLITTOVE
Skrivnosti stare device
(Das Geheimnis der alten Mamsel)
Samo še danes- Pozor na naš jutrišnji program!
Kino «Dvor». Telefon 2730.

Sivi ševro
Din **189**
VOIKA

Sokol

Kamniško sokolsko okrožje priredi v nedeljo pešizlet v Dob. Društva prikorakajo po določeni poti na Vir. — Odhod okrožja je točno ob 3. popoldne iz Vira v Dob, kjer se vrši ob 4. popoldne javna telovadba.

Sokolsko društvo v Šoštanju priredi 21. t. m. ob 8. zvečer in 22. t. m. ob 3. popoldne v Sokolskem domu ljudsko igro s petjem v štirih dejanjih «Stari Ilija», spisal Borštnik. Opozarjamo zlasti na nedeljsko predstavo goste iz Savinjske doline, ki imajo ugodno zvezo z vlakom na obe strani. Pri igri nastopi ansambel nad 30 igralcev, zato nagradite njih trud s čim lepšim obiskom. Lepa snov igre iz kmetskega življenja bo gotovo vsem ugajala. Zdravo! 771

Šah

Nocoj ob 20. igrata Ljubljanski šahovski klub in šah. klub «Triglav» v Narodni kavarni prijateljsko tekmo na 8 deskah. Za L. š. k. nastopi druga garnitura, obstoječa iz igralcev: Krnič, Ozvald, Vidmar M., Bredo, Bezrukov, Hren, Fink, Milač, Krek, Cibic. Natančnejša postava bo določena danes ob pol 20. v kavarni «Slon» kjer naj bodo vsi navedeni igralci. Inicijativa za to tekmo je izšla iz «Triglava», ki se je imenoval prej «Trnovo-Krakovo». Zelo razveseljivo dejstvo je, da se razvija v centru Ljubljane ta agilni šahovski klub, ki lahko postane sčasoma nevaren tekmec dozdaj suverenemu Lj. š. klubu.

Za birmance

Obleke lastnega izdelka po konkurenčnih cenah kupite najceneje pri tvrdki: JOSIP ROJINA, Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 3.

Žrebanje srečk razredne loterije

10.000 Din zadela številka 76.210

Beograd, 20. maja r. Pri današnjem dopoldanskem žrebanju srečk državne razredne loterije so zadele:

10.000 Din številka 76.210.
po 4.000 Din številke: 75.596 47.037 16.252
po 2.000 Din številke: 18.790 18.457
26.350 31.723 31.676 41.967 44.229 45.949
55.167 63.310 69.532 76.536 82.417 85.767
86.263 92.346 102.803 105.981 108.006 111.104
118.721 122.666 124.307 226 1.112 16.734
21.603 34.815 37.823 39.412 39.915 42.999
51.608 57.152 58.822 66.687 72.687 78.757
84.391 98.030 102.629 105.398 112.537 118.403
124.993 in 124.756

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama:

Sobota, 21.: ob 15.: «Triglavska bajka». Mladinska predstava.
Nedelja, 22.: ob 20.: «Ingeborg». Gostovanje berlinskih igralcev v opernem gledališču.
Pondeljek, 23.: «Lumpacij vagabund». B.

Mariborsko gledališče

Sobota, 21. ob 20.: «Ingeborg». Gostovanje berlinskih igralcev.
Nedelja, 22.: ob 20. «Cigan baron». Znižane cene. Kuponi. Zadnjič.
Pondeljek, 23.: Zaprto.
Torek, 24.: «Igra v gradu». Premijera. C.

Drugo gostovanje berlinskih igralcev. Berlinski igralci nastopijo drugič v nedeljo, dne 22. t. m. Igrali bodo Goetzovo veseloigro «Ingeborg». Predstava bo v opernem gledališču. Začetek ob 8. zvečer. Opozarjamo, da je treba dvigniti naročene vstopnice najkasneje v soboto 21. t. m. do 12. dopoldne.

«Triglavska bajka». Za sobotno mladinsko predstavo v ljubljanski drami so vse vstopnice razprodane. Za šole, ki jim to pot nismo mogli ustreči, se ponovi «Triglavska bajka» na praznik Vnebohoda, v četrtek, dne 26. t. m. ob 3. popoldne. Za to predstavo sprejme uprava gledališča še nekaj prijav.

Berlinski igralci v Mariboru

Snoči je skupina Reinhardtovih igralcev igrala v Mariboru Hauptmannovo komedijo «Bobrov kožuh». Prispeli so v Maribor s popoldanskim vlakom. Na kolodvoru jih je sprejel in pozdravil v imenu gledališke uprave intendant dr. Benedičič v slovenskem in nemškem jeziku, nakar je v imenu nemške manjšine nagovoril goste dr. Mühleisen. Za mariborske igralce je govoril g. Rasberger. Na kratko je odzdravil potni maršal gostov, ki je povdaril, da se veseli prihoda med svoje sobrate, prav tako pa tudi radi prinašajo svojo umetnost med Jugoslovene. Nato so se v avtomobilih odpeljali v mesto.

Zvečer je bilo gledališče razprodano do zadnjega prostora. Vsi Slovenci in Nemci so navdušeno pozdravili odlične goste, ki so tudi v Mariboru zadivili občinstvo s svojo minucijozno izdelano tehniko.

Po drugem dejanju so se zbrali vsi igralci na odprti sceni, kjer jim je gosp. Kovič v imenu gledališča izročil krasen venec s trakovi v državnih barvah, nakar je jednato pozdravil publiko gosp. Brockmann s podarjenim vencem v roki, in sicer najprej mariborske sorojake, potem pa Jugoslovene. Končal je: Umetnost, ki ne pozna mejâ, naj zbliža in sprijatelji oba naroda. Odkritosrčno mišljene besede je vsa publika brez izjeme navdušeno pozdravila. Po zadnjem dejanju se je vsulo cvetje na oder in igralci so morali ponovno pred zastor.

Tako je jugoslovenski Maribor zopet dokumentiral, da ima vedno odprto svojo notranjost za pravo umetnost, pa naj si bo že kateregakoli izvora. Jutri zvečer bodo dali Berlinčani komedijo «Ingeborg». Dr. R.

Skupščina Srpske Književne Zadruge. Te dni so imeli v Beogradu 29. redno letno skupščino Srpske Književne Zadruge, ki odgovarja po svojem značaju predvojni Slovenski Matici. Društvo je imelo v lanskem letu 620.000 Din dohodkov in 455.000 Din izdatkov. Prebitek znaša nad 165.000 Din. Zadruga je izplačala v zadnjem poslovnem letu pisateljem 94.000 Din honorarjev, za prodane knjige pa je iztržila 1,140.000 Din. Ta vsota priča o visoki aktivnosti institucije. Odbor SKZ je ostal v bistvu lanski ter se je izpopolnil z nekaterimi novimi člani.

Umetnostna razstava del Jakopiča, Jame. Sternena in Vesela je radi večjega zanimanja in boljšega obiska zadnjih dni podaljšana do konca meseca. Ker so umetniki poslali nekaj svojih del na razstavo v Novi Sad, so obesili nekaj novih, posebno zanimivih slik. Jakopič razstavlja najnovejša svoja dela, ki se po intenzivnosti barv znatno razlikujejo od dosedanjih mirnih harmonij. Motivi so že deloma znani, samo da sedaj obdeluje isti, že prej razstavljeno krajino v drugi luči. Ugaja posebno še zopet nov pogled na Križevniško cerkev in solnčno Reber, ima pa tudi koloristično bujen interieur pri umetni luči. Sternen je razstavil mirno, elegantno študijo na divanu ležeče dame s knjigo. Že nove slike zadostujejo, da si občinstvo še enkrat ogleda izložbo, kdor jo pa še ni videl, naj se pa spomni svoje dolžnosti.

Langerjeva «Periferija» pri Reinhardtu. Langerjeva «Periferija» čaka sedaj na novo inscenacijo pri Reinhardtu na Dunaju v Josefstadtskem gledališču. Barborko bo igral Hans Moser, Ano Dagny Servacs, v ulogi Richterja pa bosta alternirala Vladimir Sokolov in Karel Götz.

Thomasa Manna «Zauberberg» v angleščini. Angleški prevajalec Th. Mannovega dela «Buddenbroks» je dovršil prevod drugega največjega romana istega pisca «Zauberberg». Delo izide prihodnji mesec pri Martinu Seckerju v Londonu.

Zagrebška dramska šola v Pragi. Ansambel dramske šole v Zagrebu je nastopil potovanje po Češkem ter je v sredo, 18. t. m. igral v Vinohradskem gledališču dve aktovski: Polića - Kamova enodejanko «Na rodni grudi» in Donadinijevo enodejanko «Gogoljeva smrt». Gojenci dramske šole bodo s tema dvema komadoma gostovali tudi v drugih čeških mestih.

Domače vesti

* **Beograd kralju Petru.** Naše prestolno mesto Beograd se namerava na časten način oddolžiti spominu pokojnega kralja Petra I. Osvoboditelja. Poseben odbor je pričel obsežno akcijo, da se kralju Petru postavi monumentalen spomenik na najlepšem trgu prestolice. Troški so proračunjeni na trideset milijonov dinarjev.

* **Odlikovanje prosvetnih delavcev.** Na predlog namestnika prosvetnega ministra je kralj odlikoval mnoge kulturne delavce osobito v Srbiji in Južni Srbiji. Med drugimi sta odlikovana tudi univ. prof. v Zagrebu dr. Ferdo Šišić z redom Belega Orla V. reda in izredni profesor zagrebške univerze dr. Milko Kos.

* **Pravilnik o nameščenju inozemskih delavcev.** Minister za socijalno politiko je podpisal nov pravilnik glede nameščenja inozemskih delavcev v naši državi. Pravilnik stopa v veljavo 1. junija t. l.

* **Mednarodna železniška konferenca v Dubrovniku.** V Dubrovniku se začetkom junija vrši mednarodna železniška konferenca katere se udeleži 16 evropskih držav. Konferenci bo predsedoval delegat švicarske železniške uprave.

* **Izplačilo zaostankov učiteljem.** Finančno ministrstvo je odposlalo prosvetnemu ministrstvu akt, s katerim se odreja izplačilo zaostankov na prejemkih učiteljem na podlagi partije 55 državnega proračuna. Izplačevali se bodo zaostanki le iz let 1921, 1922 in 1923.

* **Kongres jugoslovenskih učiteljev.** Kongres jugoslovenskih učiteljev se letos vrši v Skoplju v dneh od 19. do 20. avgusta.

* **Razpored srednješolskih profesorjev.** V ministrstvu prosvete se dovršava veliki razpored srednješolskih profesorjev za prihodnje šolsko leto.

* **Nova viteza legije časti.** Francoska vlada je nedavno imenovala za viteza legije časti dr. Petra Skoka, profesorja romanske filologije na zagrebški univerzi in člana upravnega odbora francoskega instituta v Zagrebu, ter polkovnika Panto Draškića komandanta v Zagrebu, komandanta pehotne brigade v Varaždinu, ustanovnega člana francoskega cercleа v Mariboru in odbornika Francoskega instituta v Zagrebu. Slavnostna izročitev križa se vrši danes v francoskem cercleu v Zagrebu.

* **Dopisnikom!** Marsikdo izmed gg. dopisnikov ima slabo navado, da poroča o dogodkih več ali manj lokalnega značaja šele čez par dni ali pa tudi teden, ko sploh niso več aktualni. Take dopise mečemo dosledno v koš. O vsakem dogodku naj se poroča takoj! — Uredništvo.

* **Poziv našim ženam in dekletom.** Pred desetimi leti, ko se je vsaka v nrepenenju po svobodi zaklicana beseda kaznovala in maščevala, je slovenska žena neustrašeno in s prepričevalno besedo propagirala med narodom ideje naše nacijonalne in državne osamosvojitve. S požrtvovalnim in vztrajnim delom, polnim ljubezni do naroda in domovine so naše žene in dekleta tedaj zbirale in zbrale nad dvestotisoč podpisov za majske deklaracije, za dokument, ki bo trajno pričal o naši nacijonalni zrelosti. V spomin na ta zgodovinski dogodek je izdala Jugoslovenska Matica ob njegovi desetletnici spominske diplome, ki naj bo simboličen okras vsake slovenske hiše. Naše žene in dekleta, ki so pred desetimi leti izvršile to slavno zgodovinsko delo, prosi Jugoslovenska Matica, da z enako ljubeznijo in vnemo širijo te diplome med narodom. Nabirajo naj v posameznih krajih po društvih in od hiše do hiše naročila za to diplomo, in naj jih skupno javljajo Jugoslovenski Matici v Ljubljani, ki jim bo naročene diplome takoj poslala, da jih razdelijo med naročnike. Diploma stane 10 Din s poštnino, ki se zaračuna samo pri posameznih pošiljkah Din 15 in je naprodaj v vseh ljubljanskih knjigarnah, pri vseh podružnicah Jugoslovenske Matice in v pisarni Jugoslovenske Matice v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7-II. Izkupiček diplom se uporabi na korist bratov, ki so pred desetimi leti tudi podpisali majsko deklaracijo, katerim pa še ni dano, da bi uživali nje sadove v skupni domovini. Na delo!

* **Direktni vagoni na Sušak.** Pišejo nam: Včeraj zvečer 19. t. m. sem spremljal na kolodvor poslovnega prijatelja iz Nemčije, ki se je hotel peljati na Sušak. Imel je listek II. razreda. Da bi mu ne bilo treba v Karlovcu prestopati, sem poiskal direktni vagon na Sušak. Končno sem ga našel, toda imel je samo kupeje III. razreda. Nisem mogel verjeti, da bi bil direktni vagon samo za III. razred, zato sem se obrnil na sprevodnika s prošnjo, naj pokaže tujemu potniku direktni vagon II. razreda na Sušak. No, sprevodnik mi je pojasnil, da žal nima na razpolago direktnega voza II. razreda. In tako je potnik iz Nemčije sicer plačal vozni listek II. razreda, peljal pa se je v kupeju III. razreda, ker bi moral sicer sredi noči v Karlovcu izstopiti in tam čakati na prihod brzovlaka proti Sušaku, kar bi njemu kot tujcu vzpričo vladajočih razmer na postaji v Karlovcu pač ne bilo priporočati. Vprašam železniško upravo, zakaj ne da na razpolago direktnih voz tudi za II. razred, ko ji vendar mora biti znano, da se dan za dnevom več tujcev vozi preko Dolenjske v naše Primorje na letovišče? Ali ni dovolj, da so prometne razmere na dolenjski progi naravnost predpotopne in da vlaki vozijo s skoro poževo brzino, ali naj tuji potniki, ki teh razmer ne poznajo in se samo za to tu vozijo, še povrhu plačujejo mesto III. razreda II.?! Lepe pojme dobivajo tujci o naši železniški upravi, zakaj prepričan sem, da moj prijatelj ni bil prvi, ki se mu je tako zgodilo!

* **Redni letni občni zbor podružnice Kmetijske družbe za Slovenijo v Novem mestu.** se vrši dne 29. maja (nedelja) ob 9. dopoldne v prostorih drž. kmetijske šole na Grmu z običajnim dnevnim redom. Člani podružnice se vabijo, da se rednega občnega zbora v obilnem številu udeležijo. — Načelstvo. 770

* **Na naslov železniške uprave.** Z Dolenjskega nam pišejo: Nerazumljivo nam je omalovaževanje potreb potujočega občinstva ob dolenjski progi. Oblastna skupščina vse občine ležeče ob tej progi, gremij trgovcev, delavci dijaki in še druge korporacije so direkcijo drž. železnic v Ljubljani opozorile na kvarno spremembo voznega reda, pa brez uspeha, še odgovora niso dobili. Kaj briga gospodo na merodajnih mestih, če dijaki po končanem pouku cele ure okrog tavajo, ko nimajo možnosti peljati se domov počiti in učiti se, kaj jim mar, če morajo delavci vsled poznega odhoda večernega vlaka kupovati za drag denar večerjo po Ljubljani in radi teh stroškov odpovedovati službe, ker jim od zaslužka za družino doma baš nič ne preostaja, kaj ji je mar, če morajo trgovci in obrtniki, ko po 18. uri v Ljubljani nimajo več opravka, tam postopati in se vračati domov šele pozno ponoči, čeprav jih čaka doma nebroj dela?! Kako mačehovsko je skrbljeno za promet na dolenjski progi, je razvidno tudi iz tega, da vlaki nimajo nobenih pravih zvez z glavnimi progami: odpelji se iz Novega mesta ob pol 5. zjutraj in glej (če imaš denarja za brzovlak) že ob pol 15. popoldne si na Bledu; če greš pa, recimo kot lesni trgovec iz Novega mesta ob pol 5. uri zjutraj v Trst, z osebnim vlakom prideš še preje kot peš, kajti še pred 21. uro zvečer si že tam itd. itd. — Prosimo, dajte nam nazaj dopoldanski vlak v Ljubljano in naj večerni vlak odhaja iz Ljubljane takoj po 18. in zadovolini bomo.

* **Vseslovanski kongres zdravnikov v Varšavi.** Dne 20. junija se prične v Varšavi vseslovanski kongres zdravnikov, katerega se udeleže delegati iz vseh slovanskih držav. Prometno ministrstvo je udeležencem kongresa dovolilo polovično vozno ceno na naših državnih železnicah.

* **Banket na čast Seatonu Watsonu.** Iz Beograda poročajo, da je tamkajšnji lockey klub na čast Seatonu Watsonu, znanemu angleškemu prijatelju Jugoslovenov, pri redil predvčerajšnjim svečan banket, katerega so se udeležili tudi mnogi ministri in drugi dostojanstveniki. Zvečer je Seaton Watson odpotoval v Vrnjačko banjo, kjer ga kralj sprejme v posebni avdijenci.

* **Obsodba Milice Gjurič** V Beogradu je bila včeraj Milica Gjurič, ki je znana radi afere s fotografijami pri bivšem prometnem ministru Radoviću obsojena na en mesec dni zapora in 2000 Din globe.

* **Otvoritev planinske koče!** Jutri v nedeljo, dne 22. maja se otvori Erjavčeva koča na Vršiču. Izletniki bodo lahko že od sobote na nedeljo prenočevali. Pot brez snega. Flora v razvitku. Ob lepem vremenu bosta otvorjeni in oskrbovani ob sobotah in nedeljah ter praznikih od 21. maja naprej Cojzova koča na Kokrškem in koča na Kamniškem sedlu.

* **Jugoslov.-češkoslov. liga v Zagrebu** ima svoj ustanovni občni zbor v ponedeljek 23. t. m. ob 20. uri v prostorih Oficirskega doma na Zrinjevcu št. 3-I. Na občni zbor so vabljene ostale lige v naši državi.

* **Subotiška železniška direkcija** se premesti v Novi Sad. Prometni minister je ob priliki svojega inspekcijskega potovanja izjavil, da se bo subotiška železniška direkcija v najkrajšem času premestila v Novi Sad. Strategični razlogi, v prvi vrsti nalagajo železniški upravi dolžnost, da tako važna prometna instituctia ne more ostati v neposredni bližini državne meje.

* **Čehoslovaki v Jugoslaviji.** V Jugoslaviji biva okroglo 138.000 Čehoslovakov: v Sloveniji 3000, na Hrvatskem in v Slavoniji 60.000, v Bački 42.000, v Banatu 18.000 v Bosni in Hercegovini 10.000, v Srbiji 5000, in Črni gori 100, v Dalmaciji pa 70. Nekoliko slovaških rodbin se je naselilo na Kosovem polju, kamor so med svetovno vojno prišli iz Bolgarije.

* **Madžarska mornarica na Jadranu.** Po vesteh iz Budimpešte je madžarska vlada sklenila, da osnuje čimprej na Jadranu svoje parobrodarsko društvo, ki se bo zvalo »Panonia«.

* **Češka kolonija v Crikvenici.** Dr. Karel Prohaska, delegat češkoslovaškega ministra prosvete je predvčerajšnjim prispel v Crikvenico v svrho preselitve češke otroške kolonije, ki se nahaja v italijanskem Gradežu. Kolonija se namerava preseliti v Crikvenico, tako da bodo odslej na gornjem Jadranu štiri češke kolonije.

* **Senzacijonalna aretacija v Skoplju.** V Skoplju je bila te dni izvršena velika tatvina. Predvčerajšnjim je bil kot glavni krivec aretiran Leonid, sin znanega tamkajšnjega zdravnika, ki je okradel svojo prijateljico, neko rusko bolničarko ter ji odnesel gotovine in dragocenosti za 20.000 turških zlatih lir. Aretacija je povzročila v Skoplju veliko senzacijo.

* **Poštna tatvina.** Na pošti v Mostarju je bilo 19. t. m. ukradeno denarno pismo, v katerem je bilo 20.000 Din. Pismo je bilo naslovljeno na orožniškega poveljnika, polkovnika Jovanovića. Kot tatvine osumljen je bil aretiran poštni uradnik Fran Dragoje.

* **Sprejem gojencev v vojno akademijo.** Nižja šola vojne akademije v Beogradu in pomorska vojna akademija v Dubrovniku sprejmeta dne 1. oktobra večje število gojencev. Prošnje morajo biti vložene za nižjo šolo vojne akademije najkasneje do 10. avgusta za pomorsko vojno akademijo pa do 15. avgusta. Razglas je interesentom na vpogled v I. nadstropju komande Ljubljanskega vojnega okrožja.

* **Avtomobili na velesejmu v Ljubljani.** Splošnemu zanimanju za avtomobilizem je posvetila letos velesejemska uprava svojo pažnjo s tem, da je pritegnila veliko število tvrdk na udeležbo kot razstavljalce. Zastopane so že sledeče znamke avtomobilov in motornih koles: A. G. S. Amilcar. Austro-Daimler, B. S. A. Citroën, Douglas Motors, Bugatti, Fiat-Turino. Fiat-Austro. Harley Davidson-Essex, Tatra, Steyer, Om, Opel, Peugeot, Rolland Pilain, Rudge Whitworth, Donnet, Renault, Studebacher in Ariel. Torej dovolj blaga in dovolj izbire za vse interesente.

5. junij
Prireditev godbe na Vrhniki

* **Vpisovanje na Tehniški srednji šoli. v Ljubljani.** Na gradbeni, strojni in elektrotehniški srednji šoli, na strojni in elektrotehniški delovodski šoli in na ženski obrtni šoli se bo za šolsko leto 1927-28 vršilo vpisovanje v prve letnike dne 30. junija od 8. do 12. Ker bo letos mogoče sprejeti samo omejeno število učencev (učenk) vabi ravnateljstvo da se učenci že od danes naprej pismeno prijavljajo za sprejem. Prijavam naj priložijo zadnje šolsko izpričevalo in znamke za odgovor. V prijavi naj zlasti navedejo ali so bili že prejšnje leto prijavljeni, a ne sprejeti. Ravnateljstvo bo od prijavljencev izbralo take z najboljšimi šolskimi uspehi, oziroma z najdaljšo obrtniško prakso. Sprejem, oziroma pripustitev k sprejemnemu izpitu bo odločen in objavljen šele ob sklepu vpisovanja dne 30. junija. Tedaj naj se zglasijo v šoli vsi prijavljenci, ki niso bili že prej pismeno zavrnjeni. Sprejemni izpiti se bodo vršili dne 1. julija ob osmih zjutraj. Na mizarski in strugarski delovodski šoli se letos ne bodo sprejemali novi učenci. Na gradbeni rokodelski, kiparski in rezbarski, keramiški in pletarski šoli se bo vpisovanje vršilo šele po počitnicah in bodo roki kasneje objavljeni.

* **Razgled.** Uprava revije »Razgled« v Ljubljani, Šelenburgova ulica 7-II. je pričela razpošiljati list onim, katerih naslove je mogla nabaviti. Revija je lepa. Celoletna naročnina znaša Din 80., polletna Din 40, četrtletna Din 20.

* **Splošni register k »Uradnemu listu«.** Dr. Albin Ogris. »Splošni register k »Uradnemu listu« ljubljanske in mariborske oblasti za letnike 1919 do 1926. V Ljubljani 1927. Komisijska založba Tiskovne zadruge v Ljubljani Strani 168. Cena 56 Din. s poštnino vred 58 Din. Kdor ima opraviti z »Uradnim listom« in raznimi uredbami in odloki oblastev bo »Splošni register«, ki je bil v prvi izdaji takoj razprodan in ki je sedaj spopolnjen s podatki do konca l. 1926, z veseljem pozdravil, ker se mu je brez njega težko orijentirati v debelih foliantih »Uradnega lista«.

? MONSTRUM ?

* **Majska številka »Jadranske Straže«** objavlja celo vrsto aktualnih člankov, med drugimi vojnega ministra generala Hadžića »Potrebe naše mornarice«, angleškega poslanika Kennarda »o modernem pomorskem vojskovanju«, profesorja dr. Novaka »o avstro-ogrski vojni mornarici«. dr. Ivana Belina »Slobodne luke — slobodne cone«, ter g. K. »Pred preokretom in brodogradnji: Izmed številnih ilustracij vzbujajo zlasti pozornost prizori iz življenja naših mornariških podoficirskih gojencev na križarki »Dalmacija«, slike o razvoju avstrijske mornarice in druge. »Jadranska Straža« izhaja mesečno v Splitu ter stane za celo leto 100 dinarjev.

* **Pri naduhi in boleznih srca,** pri bolečinah v pljučih in prsih, skrofulozi in rahitisu, povečanju ščitnih žlez in tvoritvi gobe je odvod v črevo z rabo prirodne grenčice »Franz-Josef« bistveno domače zdravilo. Kliniki svetovnega slovesa so videli, da so se pri jetičnih prvi čas se pojavljajoča zagatenja umaknila z rabo vode »Franz-Josef, ne da bi se pojavila neprijetna driska. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Mednarodni lahkoatletski meeting

S. K. ILIRIJE

v nedeljo 22. t. m. Začetek ob 14. uri.

Igrišče ILIRIJE

Iz Ljubljane

u— **Smrt odličnega pravnika.** Včeraj je umrl g. dvorni svetnik in višji drž. pravdnik dr. Anton Kremžar. Rojen je bil dne 23. julija 1867 v Ljubljani. Dovršil je gimnazijo v Ljubljani, pravne študije pa na Dunaju. Sodnijski izpit je napravil pri višjem deželnem sodišču v Gradcu. Pravno prakso je napravil pri deželnem sodišču v Ljubljani, katero je pričel 16. marca 1894. Leta 1897. je bil imenovan za sodnega pristava pri okrajnem sodišču v Kostanjevici. l. 1900 je bil premeščen k deželnemu sodišču v Ljubljani, 1905 pa imenovan za namestnika drž. pravdnika v Ljubljani in l. 1910 za državnega pravdnika. Leta 1912 je bil premeščen k državnemu pravdništvu v Novem mestu, leta 1919 pa imenovan za prvega drž. pravdnika v Novem mestu. Dne 10. marca 1924 je bil imenovan za višjega državnega pravdnika v Ljubljani. Pokojnik je bil član širše in ožje komisije za izdelavo projekta kazensko pravnega reda. Lansko leto je predaval kot honorarni profesor o splošnem delu kazenskega prava na ljubljanski univerzi. Bavil se je intenzivno vse življenje s pravno literaturo in še zadnje dni je proučeval nove kazensko-pravne osnutke. Pogreb pokojnika bo danes ob 5. pop. iz Miklošičeve c. št. 6. Bodi mu obranjen časten spomin; rodbini pokojnika naše iskreno sožalje!

u— **Srednješolski vod Streliačke družine.** Jutri, dne 22. t. m. se vrši redovna vežba, ki je obvezna za vse četnike-izvidnike ljubljanskega odreda Izvidniške čete S. D. za ljubljansko oblast in bo nekaka predpriprava za prvi javni nastop srednješolcev, ki so kot četniki-izvidniki, organizirani v Streljački družini, na Mladinski dan Jugoslovenske Matice. Zbor točno ob pol 7. zjutraj pred telovadiščem ljubljanskega Sokola. Udeležba strogo obvezna. — Komandir čete.

u— **Savez trezvene mladeži.** Danes ob 17. se vrši kurz iz alkoholnega vprašanja za nižje, ob 18. pa za višje šole. Po kurzu se vrši seja ožjega odbora. — Jutri v nedeljo 22 t. m. se vrši v slučaju ugodnega vremena pešizlet na Krim. Zbirališče točno ob 6. zjutraj pred »Univerzo.«

u— **Vest o pobegiem dečku.** ki smo jo priobčili včeraj, ni točna: Deček Aleksander Kuharič ni pobegnil, marveč je doma in redno poseča šolo.

u— **»Ljubljanski Sokol«** opozarja ponovno na svojo javno telovadbo, ki bo v nedeljo 22. t. m. točno ob 4. popoldne na letnem telovadišču pod Tivolijem, v slučaju slabega vremena pa v četrtek 26. t. m. Po telovadbi članski sestanek v hotelu »Tivoli« kjer sodeluje pevski zbor »Sokolov«. — Zdravo! Odbor. 766

u— **Na razstavi v Jakopičevem paviljonu** priredi Narodna galerija z ozirom na veliko zanimanje občinstva, tudi v nedeljo, 22. t. m. ob 11. predavanje o impresijonizmu, združeno z vodstvom po razstavi. Predava dr. Stanko Vurnik. Ker bo razstava kmalu zaključena, vabimo na številen obisk. Narodna galerija.

u— **Preporodaši.** V soboto dne 21. t. m. ob 18. uri se bo vršilo predavanje g. prof. dr. Čadeža o temi: Meteorologija s posebnim ozirom na vremenske katastrofe v Sev. Ameriki. Udeležite se v čim večjem številu. Odbor. 768

u— **Društvo »Soča«** napravi dne 22. t. m. običajni majniški izlet in sicer čez Gotovec v Škofljico. Sestanek ob 3.30 v gostilni Javornik v Škofljici. Odhod iz Ljubljane za pešce z dolenjskega mosta ob 8. uri zjutraj in ob pol 1. popoldne. Z vlakom pa ob 1.5 z glavnega kolodvora. Pri Javorniku prosta zabava z godbo in petjem. Vabljeni vsi »Sočani« in prijatelji društva z družinami. Izlet se vrši ob lepem vremenu. — Odbor.

u— **Promenadni koncert** Nar. žel. glasbenega društva Sloga v Zvezdi danes ob 20. zvečer pod vodstvom kapelnika g. Julija Bučarja.

u— **Koncert v hotelu Tivoli.** se vrši v nedeljo, dne 22. maja t. l. od 16. do 20. Prvovrstna kuhinja in izborna pijača. Vekoslav Dolničar. 767

u— **Koncert s plesom** se vrši v nedeljo, 22. t. m. na Strelišču pod Rožnikom. Začetek ob 3. pop. Vstopnina prosta. Vrši se ob vsakem vremenu. 768

u— **Dr. E. Derganc, specijalist za očesne,** ušesne, nosne in vratne bolezni se je preselil iz Frančiškanske ulice na Kongresni trg št. 14. (Zvezda poleg lekarne). 764

u— **Čebelica Maja in njene pustolovščine.** ZKD ponovno opozarja na velezanimiv kulturni film »Čebelica Maja«, ki ga predvaja v soboto dne 21. t. m. ob 14.30 in nedeljo dne 22. t. m. ob 9.30 in 11. dopoldne v prostorih kina Matice. Spored je velezanimiv, zato opozarjamo občinstvo in šolsko mladino, da si nabavi vstopnice čimprej v predprodaji v kinu Matica.

u— **Ruska Matica.** Danes zvečer ob pol 20. se vrši v balkonski dvorani univerze rusko predavanje univerzitetnega profesorja Mihajla Jasinskega o »Mednarodnem bizantološkem kongresu in o sodelovanju ruskih učenjakov«. Vstop prost.

u— **O pomenu nove poti na Šmarno goro in Grmado za Ljubljančane** predavata ob priliki proslave dnevov zdravja v ponedeljek dne 23. t. m. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani Josip Wester, prosvetni inspektor v p. in dr. Živko Lapajne, podpredsednik Društva za narodno zdravje v Ljubljani. Vstopnina 2 dinarja. Dijaki prosti. Ker je snov aktualna in bo predavanje pojasnjevano s skioptičnimi slikami, pričakujemo čimvečje udeležbe. — Društvo za narodovo zdravje v Ljubljani.

u— **Otvoritev kavarniškega vrta v »Zvezdi«** je danes 21. t. m. Dnevno prvovrstni koncert od 5. pop. do 12. ponoči. Pri otvoritvi svira prvovrstni kavarniški orkester od 5. do 8. od 8. do 10. godba Jugoslov. železničarjev in od 10. do 12. zopet kavarniški orkester. — Priporočata se Fran in Roza Krapeš. 769

Iz Maribora

a— **Prekinjenje električnega toka.** Mestno električno podjetje objavlja, da bo v nedeljo 22. t. m. od 5. zjutraj do 11. dopoldne prekinjena dobava električnega toka za vsako uporabo v mariborskem okrožju.

Iz Celja

e— **Risum teneatis.** V celjski »Novi dobi« je izšlo pod naslovom »Kakofonija« več člankov, ki so prinašali zanimive odlomke izza časa vročih narodnih bojev med celjskimi nemškutarji in Slovenci. Zgodovinska dejstva o nemški takratni pobesnelosti, ki je pri raznih prilikah iskala svoje žrtve med celjskimi Slovenci, so očividno zadela v živo. Celjski Siegfried se je v svojem lističu spravil nad najnovejšega zmaja ter doklical na pomoč celo »Slovenca«, ki je za nekaj nemških kroglic več prav krepko pljunil na vse naše narodno trpljenje v naši preteklosti v svoji hlapčevski ponižnosti in odvisnosti od celjskih Nemcev gotovo tudi soglaša s svojim najnovejšim zavezникom v trditvi, ki jo je celjski nemški listič prinesel med svojimi, vsaj po našem mnenju resno mislečimi izvajanji, da so bile avstrijske oblasti v boju med Nemci in Slovenci s svojimi sredstvi in simpatijami na slovenski strani in da so v Gradcu otežkočale avstrijske oblasti obupni boj tukajšnjih (t. j. celjskih) Nemcev z očividno animoziteto. Naravnost impertinenten pa je konec članka, v katerem pisec od srca želi slovenskemu narodu, da ne bi bil v svoji bodoči zgodovini v višji meri »raja«, kakor je bil v takozvani nemški dobi, češ, da bo potem živel srečno. Vedno smo trdili, da je povojna mentaliteta celjskih Nemcev ostala ista, kakor je bila pred vojno. Razlika je samo ta, da so imeli pred vojno vso moč sami v rokah, danes pa postajajo očabni in prepotentni po narodnem efijaltstvu. Odločno zavračamo insinuacijo, da bi se mogio Slovencem kdaj v naši narodni državi slabše goditi, kakor se jim je godilo pod nemškim valptom Porodne prilike naše mlade države prenašamo radi in potrpežljivo, ker imamo trdno vero, da nas morainost, značajnost in narodna zavest popelje v kratkem v tej naši lepi domovini v boljšo bodočnost. Kdor si pa drzne primerjati našo nacijonalno Golgoto v naši preteklosti z bodočimi razmerami naše države, ta s to državo ni nikdar iskreno čutil, ampak živi v njej samo prisiljeno in za to, ker mu nudi vkljub zabavljanju boljšo eksistenco, kakor bi jo našel tam, kamor ga vleče srce.

e— **Medmestna nogometna tekma Maribor : Celje.** V nedeljo, dne 22. t. m. se bosta srečali v Celju mestni reprezentanci Maribora in Celja. Zadnja tekma lansko spomlad se je končala z rezultatom 1:1 neodločno. Tekma se bo vršila na igrišču Pri skalni kleti. Začetek ob 16.

e— **Izobraževalno društvo »Edinost«** napredne mladine, nogometna sekcija, bo imela dne 21. t. m. ob 6. uri popoldne strogo obvezen trening.

e— **Nasedli so pošteno.** Natakar Josip Konec je podpisal kandidatno listo Jugoslovenske demokratske stranke. To nikakor ni bilo všeč radikalij, ker je bil tudi pri njih včlanjen. Pritisnili so nanj, da je moral svoj podpis preklicati. Konec je bil v hudih stiskah, ker je že dolgo brezposeln. Prosil je gospode obljubarje za malo podporo, katero so mu kratko odvrnili. Seveda so se mu sedaj oči odprle in je izprevidel, da so ljudje njegove vrste radikalij samo volilni materijal. Prišel je v tajništvo soc. dem. stranke in zahteval protokolarično ugotovitev, da preklicuje izjavo, s katero je preklical svoj podpis. Obenem je priložil izjavi legitimacijo radikalne stranke in izjavil, da izstopa enkrat za vselej iz te sekte.

Dne 17. maja so bile izžrebane

sledeče srečke, kupljene pri Zadružni hranilnici r. z. z o. z. v Ljubljani, Sv. Petra c. št. 19.

Po 10.000 Din sta zadeli srečki št. 5712 in 48.554.

Po Din 3000.— so zadele srečke št. 18.129, 66.637, 23.489, 120.177, 48.611, 121.584 in 47.118.

Po Din 500.— so zadele sledeče srečke: 14.112, 100.748, 5.759, 5.786, 15.490, 18.136, 30.915, 30.937, 40.580, 40.541, 40.546, 53.433, 53.416, 53.477, 53.410, 53.478, 79.053, 79.096, 79..064, 79.085, 79.070, 79.025, 115.699, 115.651, 115. 696, 115.603, 9.715, 20.810, 20.834, 20.854, 23.495, 34.137, 34.130, 34.122, 47.740, 47.765, 47.783, 48.551, 48.518, 48.580, 59.319, 59.347, 71.883, 71.801, 71.867, 71.851, 71.873, 83.291, 83.250, 83.272, 83.206, 83.251, 86.381, 86.309, 86.396, 96.948, 96.927, 96.986, 111.112, 120.112, 120.186, 78.163, 9.146, 9.145, 9.106, 9.160, 48.688, 95.840, 95.869, 95.887, 111.703, 111.802, 111.801, 121.579, 121.533, 121.693, 121.611, 121.684, 71.851, 72.425, 98.232, 99.379, 99.367, 108.934, 108.936, 120.654, 15.365, 29.987, 29.921, 56.298, 78.306.

Izplačevanje dobitkov od 15. junija do 28. septembra t. l. Nekaj neizžrebanih srečk za V. razred je kupcem na razpolago. —

Zadružna hranilnica r. z. z o. z., Ljubljana, Sv. Petra cesta 19.

JUTRI KONJSKE DIRKE NA TEZNU

Vlak z glavnega kolodvora ob 13.40
Povratek s Tezna ob 19.10
Začetek ob 14.30

Jugoslovenski derby 22.000 Din

Avtobus izpred Velike kavarne ob 14. uri. Voznina 5 Din
Vstopnina 12 Din

Iz Kranja

r— *Mestna občina za spomenik kralju Petru v Ljubljani.* Na včerajšnji seji je občinski svet kranjski votiral znesek 500 Din za spomenik kralju Petru v Ljubljani.

r— *Pešizlet kranjskega Sokola.* Na praznik Vnebohoda, 26. t. m. priredi kranjski Sokol pešizlet v Podbrezje. Zbirališče ob 13. pred Narodnim domom.

r— *Stavbno gibanje.* Pretekli pondeljek so pričeli podirati bivšo cvekarno poleg starega Pavšlerjevega mlina ob spodnjem kokrškem mostu. Poslopje je sedaj last usnjarske industrije C. Pollak, ki zgradi na tem prostoru enonadstropno, 40 m dolgo skladišče za creslo. Gradi poslopje domač podjetnik Bidovc.

Iz Trbovelj

t— *Vajeniška in pomočniška razstava.* Slovesna otvoritev vajeniške in pomočniške razstave v Trbovljah, ki jo priredi Obrtno društvo za Trbovlje, Hrastnik in Dol, bo jutri v nedeljo 22. t. m. ob pol 9. dopoldne v dvorani ge. Ane Forte na Vodah. Razstava bo odprta v Trbovljah dne 22., 23. in 25. maja od 9. do 12. dopoldne ter od 2. do 6. popoldne. Zaključek razstave in razdelitev nagrad bo v četrtek 26. t. m. ob 10. dopoldne v dvorani Forte. Otvoritev razstave v Hrastniku bo na binkoštno nedeljo ob 9. dopoldne v deški šoli. Razstava v Hrastniku bo odprta ves dan in se bo zaključila ob 6. zvečer. Vstop prost.

t— *Spored koncerta učiteljskega zbora* dne 22. t. m. v Trbovljah: Adamič: Vragova nevesta; Žganc: Maro, mešana zbora, Zibu haju, moški zbor. Lajovic: Veseli koledniki, ženski zbor, Gozdna samota. Konjović: Vragolan, žen. zbora s klavirjem. Gotovac: Smješno čudo, Jadovanka in Prigovor, meš. zbor. Koncert vodi prof. A. Gröbming.

t— *Pešizlet k Sv. Katarini.* ZSV. Trbovlje pri di jutri v nedeljo pešizlet k Sv. Katarini. Zbirališče ob 2. pop. na razpotju pri Dimniku.

t— *Okrožni pešizlet Sokola,* ki bi se imel vršiti jutri 22. t. m. je preložen na nedoločen čas.

V Trbovljah
priredi Pevski zbor učiteljstva UJU
KONCERT
v Sokolskem domu
v nedeljo 22. t. m. ob 15. uri.

t— *Neznosne stanovanjske prilike na Doberni.* Iz referata okrajnega glavarstva, poslanega v svrho kontrole izvajanja varnostnih odredb občini, žandarmeriji, državnemu higijenskemu zavodu v Ljubljani, velikemu županstvu, rudarskemu glavarstvu in ravnateljstvu rudnika v Trbovljah, posnemamo, da vladajo na dnevnem kopu Doberna neznosne stanovanjske prilike. Uradno se je pregledala kolonija, obstoječa iz barak št. 111 — 115 in barake številka 121 — 123. Ugotovilo se je, da obstoje v vseh teh barakah razmere, ki zahtevajo, da se jih čimprej odpravi, če se noče imeti v njih stalno gnezdo za nalezljive bolezni. V baraki št. 114 je n. pr. 23 postelj za samce, a spi v tej sobi 35 ljudi. V baraki št. 115 je v sobi 18 postelj, a spi na njih 47 ljudi; v sobi št. 4 je 12 postelj, kjer spi 30 ljudi. V drugi polovici te barake so štiri manjša stanovanja, ki služijo deloma za stanovanje samcev, deloma rodbin. O nemotenem rodbinskem življenju seveda ne more biti govora. Enako je tudi pri barakah št. 121 — 123, kjer so poročeni delavci firme Dukič. Šest do osem rodbin mora kuhati v skupni kuhinji. Stanovanja so le za silo predeljena, tako da vlada tu prečuden komunizem. Pogreša se tudi hišni red in manjka vsaka kontrola o stanovalcih. Niti hišnik ne ve, kateri ljudje stanujejo v njegovem okolišu. Samska stanovanja so vsa brez umivalnikov, nekatere barake celo brez stranišč (baraka št. 111). Za snaženje prostorov je premalo nastavljencev, pri vseh barakah puščajo strehe, v stenah so vidne razpoke, štedilniki in peči v razsulu. Popraviti bi jih bilo treba že zaradi nevarnosti pred požarom. Stene so nepobeljene, podi prepereli, oprema v stanovanjih ruinirana in pod vsako kritiko, delavci nesnažni in neumiti itd. itd. Tako uradno poročilo, ki odreja zatem varnostne odredbe v 16 točkah in zahteva od podjetja, da mora po preteku enega meseca naznaniti glavarstvu, da je vsem zahtevam ustreglo.

Nedosegljiva
Eau de Cologne Chypre
Bourjois-Paris 2

Iz Laškega

l— *«Demokratska polomija v Laškem»* vpije «Slovenec», da bi malo ohladil skeleče rane, ki jih je prizadela klerikalcem dr. Stanovnikova afera. Njegovo veselje mu tem bolj privoščimo, ker bo kmalu moral spoznati, kako in komu je nasedel. Krajevna organizacija SDS pri Sv. Krištofu, ta cvetoča članica naše stranke, bo prav kmalu pokazala svojo disciplinirano, naših odpadkov pa klerikalcem ne zavidamo.

l— *Ogenj.* Radi slabe naprave dimnika se je v torek ponoči vnelo nad trgovino g. Veleja leseno podstrešje. Nočni čuvaj je opazil dim in alarmiral hišnega lastnika ter gasilno društvo, po čigar zaslugi se je nevarnost požara preprečila. Večje škode ni.

l— *Mladinski koncert.* Dne 19. junija ob 5. pop. se vrši v topliški dvorani «Terma» I. mladinski koncert, ki ga priredita g. V. Kuntara na klavirju in g. Vidmajer na gosli. Pred koncertom nastopijo gojenci gospoda Kuntare.

Iz Ptuja

j— *Svoji k svojim!* Prejeli smo: Pretežna večina narodnega trgovstva, obrtništva ter ostalih pridobitnikov podpira na različne načine, predvsem pa gmotno narodna in dobrodelna društva, zato bi pač bilo želeti, da bi podpiral ter priporočal narodni živelj nekoliko bolj naše domače slovenske obrtnike, trgovce itd. Tudi ni potrebno, da si nabavlja gotova gospoda svoje potrebščine, kakor obuvalo, oblačilo v Gradcu ali pa naročuje po agentih, ki prihajajo od vseh mogočih strani semkaj ter prodajajo po privatnih hišah nezakonitim potom razno manjvredno blago po visokih cenah. Bodimo dosledni in zavedajmo se svoje narodne dolžnosti v osvobojeni domovini. In ti, narodni oziroma slovenski trgovec in obrtnik, glej, da boš vedno solidno postregel odjemalca, ker le takrat se lahko s tem večjo upravičenostjo sklicuješ na geslo «svoji k svojim».

j— *Huda ploha s točo* se je vlila 18. t. m. v smeri od Maribora čez Vurberg proti Sv. Urbanu in naprej čez Ptujsko polje proti Spodnjim Halozam. Okolico Ptuja je zadela le še močna burja in dež, dočim je dalje zunaj razbijala toča. Koliko je povzročila škode, še ni znano. Prebivalci so povsem obupani; pred par dnevi jih je zadel mraz in sedaj še uničuje po vrhovih, kamor ni dosegel mraz, toča zadnje upe kmetovalca.

Sport

Ilirija : Primorje — Semifinale za pokal LNP.

V nedeljo ob 17.30 na igrišču Primorja.

Nogometni moštvi Ilirije in Primorja se sestaneta v nedeljo drugič v letošnji sezoni in sicer to pot, da merita svoje moči v tekmi za prehodni pokal Ljubljanskega nogometnega podsaveza. V zmagovalcu nedeljske tekme je s precejšnjo gotovostjo predvidevati obenem letošnjega pokalnega prvaka LNP-a, kajti celjski Atletiki najbrže ne bodo mogli resno ogroziti pozicije ne Iliriji ne Primorju. Srečanju med Ilirijo in Primorjem je pripisovati v teh okoliščinah tem večjo važnost. Pokal brani SK Ilirija, ki ga je lani odvzela SSK Mariboru. Oba kluba bosta mogla postaviti v nedeljo svoje najboljše moštvo, tudi igralce, ki v prvenstvenih tekmah doslej še niso smeli nastopiti.

Repriza ljubljanskega nogometnega derbyja, katere cena je prehodni pokal LNPa, bo pač znova v največji meri zainteresirala tudi sportno publiko. Računati se more, da bo privabila na igrišče rekordno število gledalcev, k čemer bo nemalo pripomogel tudi rezultat pred mesec dni odigrane prvenstvene tekme med Ilirijo in Primorjem 3 : 6.

Kot predigra se vrši ob 15.45 II. razredna prvenstvena tekma med Panonijo in Slavijo.

Ilirija : Hermes. Na igrišču Ilirije se danes 17.45 drugič ponovi prvenstvena tekma ljubljanskega I. razreda in sicer med Ilirijo in Hermesom.

Internacijonalni meeting SK Ilirije. SK Ilirija priredi v nedeljo prvi lahkoatletski meeting v sezoni v večjem obsegu. Prijavljeni so najboljši atleti ljubljanskih klubov, posebno številno moštvo postavi ASK Primorje. Sodelujejo tudi atleti izven Ljubljane. Poleg klubov mariborske oblasti, pošlje Hašk svojo kompletno tekmovalno garnituro, v kateri se nahaja več jugoslovenskih rekorderjev. Pričakuje se tudi start nekaterih atletov Gradca in Celovca, tako, da bodo naši atleti imeli priliko meriti svoje moči z inozemsko konkurenco. Istočasno se vrši damski narodni meeting. Kakor znano je Ljubljana, kar se tiče damske atletike, na prvem mestu v državi ter bomo imeli priliko, videti večino državnih rekorderk in prvakinj. Nastop naših atletinj je posebno važen vsled tega, ker nas le še kratek čas loči od tromatcha Češkoslovaška-Francija-Jugoslavija in v zvezi s tem dvomatch Pariz-Ljubljana. — Meeting se vrši na igrišču Ilirije in prične ob 14. uri.

ASK Primorje, lahkoatletska sekcija. Atleti, ki startajo na internacijonalnem meetingu Ilirije dne 22. t. m. morajo biti na igrišču najpozneje ob 13.30 in to: Močan, Janowsky, Žorga, Furlan, Perko, Pinterič, Medica, Malnarič, Zrimšek, Slamič H., Petkovšek, Pečnik, Cimperman.

SK Jadran. Danes ob 13.30 sestanek sledečih igralcev na igrišču: Zor, Januš, Pokorn, Okrupa, Broar, Logar, Somer, Kotar, Varoga, Seidel, Carl, Jerina, Hudales, Kos, Banovec, Markič, Samotorčan, Gärtner I in II, Steiner, Šetina, Slapničar, Span, Klopčaver, Matjašič I. in II., Podkrajnik, Ahčan, Logar P. V slučaju, da nima kdo od imenovanih časa ob imenovani uri naj se zglasi ob 18. v garderobi v Koleziji. Tajnik.

SK Slavija (hazena sekcija). Ker namerava upravni odbor zopet ustanoviti hazena sekcijo, prosi upravni odbor vse svoje bivše hazenašice, kakor tudi ostale, ki nameravajo gojiti to panogo sporta, da pošljejo svoje prijave na naslov: SK Slavija, Novi Vodmat 18 pri Ljubljani.

SK Slavija. Seja poslovnega odbora se vrši danes ob 7. zvečer pri Štoru. Istotam se vrši ob 8. sestanek članov nogometne sekcije. Prosi se točne in polnoštevilne udeležbe.

ASK Primorje (hazena sekcija). V nedeljo igramo prv. tekmo s SK Mura v M. Soboti. Igralke: Kaiser Podboj I in II, Vidic I, Zanner, Jenko, Erbežnik in Modic naj bodo na glav. kolodvoru najkasneje ob 5. zjutraj. Copatke in dresc prinesti seboj.

SK Krakovo. Danes se vrši sestanek vseh članov radi razdelitve klubskih izkaznic za leto 1927. v gostilni Mrak na Rimski cesti ob 20.30. — Istotam se vrši ob 21. sestanek nogometne sekcije. Važno radi jutrišnjih tekem. Posebno se opozarjata na to igralca Grabrijan in Bončar.

ASK Primorje, kolesarska sekcija priredi v nedeljo dne 22. t. m. točno ob 15. otvoritvene medklubske kolesarske cestne dirke s startom in ciljem pri gostilni Kačič na Dunajski cesti, km 1.200. za vse klube včlanjene v koturaškem Savezu SHS. Razpored: I. Glavna dirka, 60 km, Ljubljana-Blagovica in nazaj. II. Dirka juniorjev, 25 km, Ljubljana-Domžale in nazaj. III. Damska dirka 5 km. IV. Dirka seniorjev 5 km. Za to dirko je določena sledeča jurija: preds. in vodja g. Brumat; tajnik g. Gabršček in g. Žeme; starterja: gg. Šiškovič in Kosmatin; časomerilci: gg. Gorjanc, Žalokar, Ogrin in Brumat; sodniki: gospodje Batjel, Sirnik, Trapečar, Stanko Mešec; sodniki na progi: gg. Besednik, Dekleva, Bricelj, Pretekel, Medica; sodniki na obratih: gg. Porenta, Moran, Nardin. Zdravnik prof. dr. Zalokar; vrhovna reditelja: gg. Bašin Alojzij, Buzga Rudolf. — Imenovani gospodje so naprošeni, da bodo točno ob 14.30 pri gostilni Kačič; v slučaju, da isti ob določenem času ne bodo na mestu pri sestavi jurije, bo vodstvo kooptiralo druge. — Vsi člani-kolesarji ASK Primorja naj bodo danes ob 19. zbrani v kavarni Prešeren. Važno! — Načelnik.

ŽSK Hermes. Pozivam sledeče igrače, da so točno ob 17. v lokalu: Fugina-Pleš, Sernec-Bonel, Marinko, Draksler-Kos, Zalokar, Svetic, Škrajner, Ložar II, Jesih, Ložar I. — Načelnik.

Tekmovanje za Davis cup v Zagrebu med Jugoslavijo in Indijo, ki bi se moralo pričeti včeraj, v petek, je bilo radi dežja odgodeno na danes.

Dobre lastnosti finega čistila za čevlje

so te-le:
Čistilo je mehko in se dobro razmaže; daje čevlju takoj lep temen sijaj. — Usnje ostane voljno.
In te lastnosti ima INDIAN PASTA.
Že pri uporabi prve doze se boste o tem prepričali.

Gospodarstvo

Položaj na svetovnem žitnem trgu

Zadnja izredno čvrsta tendenca je bila posledica vremenskih neprilik. — Tudi ameriška špekulacija je pomagala dvigati tečaje. — Na evropskih tržiščih zadnje dni mirnejše razpoloženje.

V prvi polovici t. m. so vsa važnejša svetovna žitna tržišča pokazovala izredno čvrsto tendenco. Povpraševanje po blagu je bilo tako živahno, kakor ga že dalje časa nismo opazovali. To velja seveda tudi za jugoslovensko tržišče, dasi morda v malo manjši meri kakor za ostala tržišča, ker so bile naše cene pred splošno hausse že nad svetovno pariteto.

Glavni vzrok za svetovno žitno hausse je iskati predvsem v Severni Ameriki, in sicer v tamošnjih vremenskih neprilikah. V Kanadi je zapadel sneg in nastale so velike poplave, kar neugodno vpliva na stanje posevkov, katerih razvoj bo zelo zaostal. V Zedinjenih državah uničujejo poplave v območju Mississippija stanje posevkov in onemogočajo v poplavljenih krajih sejanje jarega žita. V Evropi pa so ledeni možje prinesli hud mraz in zlasti v Srednji Evropi mestoma povzročili nekaj škode na mladem žitu. Prve vesti, ki so škodo znatno pretiravale, so dvignile tečaje na vseh srednjeevropskih žitnih borzah.

Poleg vremenskih neprilik pa igra veliko ulogo na svetovnem trgu ameriška špekulacija, ki je po dalje časa trajajočem mirovanju postala zopet zelo živahna ter je izrabljala vremenske neprilike in momentano večje povpraševanje spričo poslih zalog. Ameriška špekulacija krepko deluje in skuša v svoje območje pritegniti tudi Evropo, kar pa pokazuje le malo uspeha.

Kakor je iz zadnjih evropskih tržnih poročil razvidno, se je povpraševanje s strani Evrope zopet precej pomirilo. Novokupljene zaloge za enkrat zadostujejo. Zanimivo je, da je dunajska blagovna borza ostala prve dni tega tedna mirna kljub deloma čvrstejšim prekomorskim in budimpeštanskim poročilom. Verjetno je, da bo po večjih nabavah žita zopet nastopilo mirnejše razpoloženje na svetovnem trgu, ako ne bodo vremenske neprilike prekrižale računov.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (20. t. m.) Pšenica: gornjebaška, 75 kg, 2 %, 3 vagoni 320; baška, 75 kg 322.50 — 320; baška, 76 kg 325 — 322.50. Turščica: baška, 1 vagon 174; banatska, 14 vagonov 170 do 172.50; srbijanska, žolta, 5 vagonov 173. Moka: baška, «6», 0.5 vagona 375. Tendenca nespremenjena.

Dunajska borza za kmetijske produkte (19. t. m.) Tendenca na dunajski borzi je neizpremenjena, čeprav so bili iz Amerike in iz Budimpešte javljeni čvrstejši tečaji. Povpraševanje po stari pšenici in po turščici je majhno. Uradno notirajo vključno blagovnoprometni davek brez carine: pšenica: domača 44.50 — 45, madžarska Tisa (79/80 kg) 50.50 — 51; rž: domača 43.25 — 43.75; turščica: 24.50 — 25.50; oves: domači 35.50 — 36, rumunski 34 — 34.50.

= **Narodna banka in dolarska posojila.** V sredo se je vršila važna seja upravnega odbora Narodne banke, na kateri se je razpravljalo o vprašanjih, ki se nanašajo na pretvarjanje dolarskih dobroimetij, izvirajočih iz Blairovega in Seligmanovega posojila, v dinarje. Seji sta prisostvovala delegat finančnega ministrstva in delegat Državne hipotekarne banke. Narodna banka je te dni prejela izkupiček prvega obroka 30milijonskega Blairovega posojila in izkupiček 12-milijonskega posojila Državne hipotekarne banke v skupnem znesku okoli 23.25 milijona dolarjev. Narodna banka bo državi in Državni hipotekarni banki dala odgovarjajočo vsoto dinarjev, medtem ko bo dolarje stavila v kovinsko podlago. Upravni odbor Narodne banke in finančni minister stojita odločno na stališču, da se ne sme dopustiti, da bi se dinar dvignil. Izdajanje novih bankovcev na podlagi teh dolarjev se ne more smatrati za inflacijo, ker bodo ti novi bankovci popolnoma kriti z zlatom (dolarji). V gospodarskih krogih se pričakuje, da bodo ta dolarska posojila zelo povoljno vplivala na gospodarsko stanje države, oziroma da bodo pospešila ozdravljenje gospodarske krize.

= **Obtok novčanic Narodne banke SHS** je po izkazu 15. t. m. padel za 95 milijonov na 5483.7 milijona dinarjev. Kovinska podloga se je zmanjšala za 1.8 milijona na 400.8 milijona, a posojila za okrog 15 milijonov na 1329.3 milijona dinarjev.

Borze

LJUBLJANA. (Prve številke povpraševanja, druge ponudbe in v oklepajih kupčijski zaključki.) Vrednote: investicijsko 84.50—85, Vojna škoda 340—341, zastavni in komunalne Kranjske 20—22, Celjska posojilnica 195 — 197, Ljubljanska kreditna 150—0, Merkant. 98—100 (98), Prašteđiona 850 — 0, Kreditni zavod 160 — 170, Trbovlje 0—495, Strojne 0 — 85, Vevče 130 — 0, Stavbna 55 — 65, Šešir 104 —0. — Blago: Tendenca za parjeno bukovino in brzojavne drogove čvrsta, za deželne pridelke neizpremenjena. Zaključeni 3 vagoni lesa.

ZAGREB. Vojna škoda je nadalje čvrsta. Promptna se je trgovala po 341. Agrarne obveznice pa so bile zaključene po 50.50. V ostalih efektih je bilo malo prometa. — Deviza na Italijo je zopet nekoliko čvrstejša; trgovala se je po 310.50—310.75. V zvezi z mednarodno čvrsto tendenco dinarja so devize Dunaj, Berlin in London popustile za nekaj točk. Notirale so devize: Dunaj 799 — 802, Berlin 1346.5 — 1349.5, Italija 309.63 — 311.63, London 276.1 — 276.9, Newyork ček 56.7 — 56.9, Pariz 222.875 do 224.375, Praga 168.20 — 169, Curih 1093.5 do 1096.5; efekti: bančni: Eskomptna 95.5 — 96, Poljo 15.75 — 16.50, Kreditna Zagreb 93 — 95, Hipo 61.5 — 62, Jugo 93—95. Ljubljanska kreditna 150 — 152, Obrtna 40 do 42, Prašteđiona 850 — 860, Srpska 129 do 130, Slavonska agrarna 10 — 30, Narodna 4680 — 4725; industrijski: Drava 600 do 610, Dubrovačka 417.50 — 425, Šećerana Osijek 505 — 510, Isis 46 — 0, Našice 1800 do 2000, Osiječka ljevaonica 165 — 0, Gutmann 240 — 295, Slavonija 28.5 — 30, Trbovlje 490 — 495, Vagon 43 — 46, Vevče 132.50 do 135, Danica 170 — 190; državni: investicijsko 84.75 — 85, agrarne 50.50 — 51, Vojna škoda promptna 340 — 342, kasa 341 do 342, za junij 341.50 — 343.50.

BEOGRAD. Devize: Pariz 222.5—224.5, London 276.1 — 276.9, Newyork 56.7 — 56.9, Italija 309.67 — 311.67, Dunaj 799.75 do 802.75, Budimpešta 992.5 — 995.5, Berlin 1347.5 — 1350.5, Bruselj 791.5 — 794.5, Bukarešta 35 — 35,5, Sofija 40.75 — 41.25.

CURIH. Beograd 9.135, Berlin 123.22, Newyork 520, London 25.2425, Pariz 20.355, Milan 28.45, Praga 15.395, Budimpešta 90.65, Bukarešta 3.11, Sofija 3.75, Varšava 58.10, Dunaj 73.15.

TRST. Devize: Beograd 31.80 — 32.30, Dunaj 252 — 262, Praga 53.80 — 54.30, Pariz 71.275 — 71.775, London 88.525—88.825, Newyork 18.18 — 18.28, Curih 349 — 353, Budimpešta 313 — 323, Bukarešta 10.575 do 11.075; valute: dinarji 32 — 33, dolarji 17.90 — 18.25.

DUNAJ. Devize: Beograd 12.4675 do 12.5075, Berlin 168.13 — 168.63, Budimpešta 123.72 — 124.02, Bukarešta 4.2450 do 4.2650, London 34.45875 — 34.55875, Milan 38.88 — 38.98, Newyork 709.50 — 712, Pariz 27.77 — 27.87, Praga 21.01625 — 21.09625, Sofija 5.10875 — 5.14875, Varšava 79.22 do 79.50 spremembe napetosti), Curih 136.48 do 136.98; valute: dinarji 12.4475 do 12.5075, dolarji 706.40 — 710.40.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Pragi 59.2, v Berlinu 7.412, v Londonu (popoldne) 276.

Glavno zastupstvo
HUGO GRABER,
Elektrotehnične potrepštine.
Zagreb. Sudnička ul. 12.
Telefon 17—10 Brzojav Orion. Zagreb

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani 20. maja 1927. Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanja)	Čas	Barom.	Temper.	Rel. vlaga %	Smer vetra in brzina v metrih	Oblačno 0—10	Padavine: Vrsta	Padavine: v mm do 7. ure
Ljubljana (dvorec)	7.	761·4	16·1	82	mirno	10	dež	0.1
	8. 14.	760·1	19·9	65	NW 6	10		
	21.	763·7	14·4	90	E 1	10		
Maribor	8.	760·7	18·0	77	NE 4	0		
Zagreb		761·0	18·0	78	WSW 2	6	dež	1.0
Beograd		761·5	19·0	72	mirno	7	nevihta	10.0
Sarajevo		760·9	22·0	53	mirno	7		
Skoplje		763·3	19·0	76	mirno	10		
Dubrovnik	7.	763·4	17·0	64	mirno	0		
Split		762·4	20·0	65	mirno	2		
Praha		763·2	10 0	—	NW 2	10	dež	4.0

Solnce vzhaja ob 4.27, zahaja ob 19.27; luna vzhaja ob 23.50, zahaja ob 6.25.

Najvišja temperatura danes v Ljubljani 21.8, najnižja 15.0 C.

Dunajska vremenska napoved za soboto: Najbrže manj oblačno in konec padavin. Bolj toplo.

Tržaška vremenska napoved za soboto: Lahki vetrovi iz drugega kvadranta. Nebo spremenljivo, oblačno in dež. Temperatura od 17 do 23 stopinj. Morje skoraj popolnoma mirno.

Zahvala.
G. lekarnar Blum, Subotica.
Čast mi je obvestiti Vas, da so mi Vaše larucin kapsule zelo dobro pomagale proti spolni bolezni in da je kapanje popolnoma prestalo. Spoštovanjem M. L., Leskovac. — Larucin kapsule dobite po 20 Din v vseh lekarnah. — Glavno skladišče: Apoteka Blum, Subotica. 5846-a

J. Stjepušin, Zagreb
Jurjevska ul. 57
priporoča najbolje tamburice strune, partiture, šole in ostale potrebščine za vse glasbila. Odškovan na pariški izložbi

Cenik! franko.

Pozor! PeKo **Pozor!**
Din 45·—
otroški čeveljčki velikost 18 – 25
Platneni čevlji za dame štrapacni Din 45.– elegantni Din 85.–
„PEKO“ BREG 20.

Ameriški polet preko Oceana

Newyork, 20. maja (be.) Kljub gosti megli in slabemu vremenu je startal danes ob 12.50 evropskega časa mladi ameriški letalec Lindbergh, da poskusi polet preko Atlantskega oceana.

Junaški ameriški letalec Lindbergh,

Newyork, 20. maja. d. Na Rooseveltovem letališču so se včeraj vršile zadnje priprave za prekooceanski polet ameriških letalcev, ki se na to že dalj časa pripravljajo. Polet bi se imel vršiti že pred par tedni, vendar pa je bil deloma radi tragične usode francoskih letalcev Nungesserja in Colija, deloma pa radi neugodnega vremena odgoden. Ker se je vreme včeraj izboljšalo in napovedujejo vremenske postaje stanovito lepo vreme, so se vsi trije letalci, ki nameravajo poleteti z newyorškega letališča preko oceana v Pariz, odločili, da že danes ali tekom prihodnjih dni nastopijo svoj polet. Byrd je včeraj napravil zadnji poskusni polet s polno tonažo. Letalo je bilo obremenjeno z 7 tonami, kolikor bo znašala tonaža njegovega letala začetkom poleta. Tudi Berthaud in Chamberlain sta popolnoma pripravljena za polet. Diference, ki so obstojale med njima in njunim financerjem radi zavarovanja za slučaj nesreče, so poravnane, tako da za polet ni nikakih ovir.

Skrivnostna pošta v steklenicah

«Bela ptica» se je razbila na morju pred Boštonom? — Nungesser in Coli sta živa? — Dve steklenici z rokopisom; neumestna šala ali resnica?

Zagonetka «Bele ptice» dobiva polagoma legendarno obeležje. Kapitan ameriške trgovske ladje «Inge», ki je pristal v Bostonu, javlja, da je v pondeljek, dne 16. maja opazil 90 milj daleč od luke dele razbitega aeroplana. Stvari ni pripisoval posebne važnosti, ker je verjel radiogramu, da sta francoska letalca dosegla Newyork. Ker je bilo vreme deževno in megleno, je opustil reševalno akcijo, ki bi jo sicer lahko nudil ponesrečencem.

Z druge strani se zopet govori o tem, da so tudi ameriški tihotapci z alkoholom v pondeljek, 16. maja ob sedmih zjutraj čuli ropot letala, ki je letelo kakih tisoč metrov nad morjem in je plulo v pravcu proti Bostonu. Ti glasovi bi torej govorili za to, da sta Nungesser in Coli ponesrečila tik pred ciljem.

Še niso ljudje dodobra pretresli teh poročil, že je počila druga novica. V Boulogne — sur Mer so ribiči vlovili steklenico s pergamentom. V steklenici je bil listič z napisom: «12. maja 1927. Živila so nama pošla. Zdravo! Nungesser, Coli.» Domneva se splošno, da je ta najdba neokusna šala, ko je vendar jasno, da sta letalca preletela obalo Irske in sta skoraj sigurno končala na Atlantiku. Prej bi bilo verjetno, da sta se morala spustiti na morje v bližini Irske, kjer se je našla še druga steklenica s sporočilom: «Spustila sva se petinsedemdeset milj od irske obale. Pokvaril se je stroj. Kdor najde steklenico, naj takoj obvesti H. Lauferneja, tajnika Royal Air Force v Londonu.»

Tudi temu poročilu ni posebno zaupati, vendar je resnejše od prvega. Toda dejstvo, da sta se našli kar dve steklenici s tako različnim besedilom, kažejo na to, da si je nekdo dovolil neumestno šalo. Danes že nihče ne dvomi o tem, da je postala «Bela ptica» žrtev viharja. Kapitan ladje «Meva Škotska», ki je te dni dospel v Halifax, pravi, da je 9. in 10. maja divjal na Atlantiku snežni vihar v jugovzhodni smeri. Kdor je bil tisti čas v zraku, ga je vreme gotovo prisililo, da se je spustil na morje. Morje pa je besnelo kot zverina; po njem so plavale ledene gore in parniki so morali radi njih voziti skrajno oprezno. Da bi se letalo v takem položaju vzdržalo nad vodo, je pač malo verjetno.

Dežne plašče

od cenenih do najfinejšega angleškega izdelka **samo pri tvrdki DRAGO SCHWAB, Ljubljana.**

Preiskava o tragični smrti generala Štefanika

Pričevanje Lechte dvomljivo.

Kakor smo že poročali, je slovaški mesar Miha Lechta podal senzacijonalne izjave o tragični smrti prvega češkoslovaškega generala Štefanika, ki ni postal žrtev avijatične nesreče, marveč neprevidnega ravnanja češkoslovaške vojske.

Iz Prage sedaj javljajo, da se je tozadevno že svoječasno vršila stroga in dolgotrajna preiskava, da se dožene pravi vzrok njegove smrti. Tudi podatki Lechte so bili predmet najstrožje preiskave, ki pa še ni zaključena. Po dosedanjem poteku preiskave pa se lahko že ugotovi, **da njegovi podatki ne odgovarjajo dejanskemu stanju in kaže vse na to, da se je Lechta zmotil v datumu.** Nesreča, ki jo opisuje in ki jo je sam opazoval, se ne nanaša na letalo, s katerim se je ponesrečil general Štefanik, marveč gre, kakor je ugotovila uradna preiskava, za sovražno madžarsko letalo, ki so za časa boljševiškega režima na Madžarskem često prihajala preko meje in izvedla napade na češkoslovaške vojaške postojanke. Tudi uradna ugotovitev dejanskega stanja ob priliki nesreče se ne strinja z navedbami Lechte. Trupla spremljevalcev generala Štefanika so bila popolnoma zoglenela, dočim je truplo generala Štefanika ležalo več metrov stran in se je njegova identiteta točno ugotovila. Lechta med drugim navaja, da je imel ubiti pilot Štefanikovega letala obvezano glavo z belo ruto. Na podlagi obdukcijskih zapisnikov pa se bo dalo neoporečno dognati, ali so bile na truplih ugotovljene kake poškodbe, ki bi izvirale od strelov.

× *Amerigo Dumini umrl.* V italijanski jetnišnici v Viterbu je umrl Amerigo Dumini, znani morilec poslanca Matteottija. Še lani se je vršil proti Duminiju proces, ki je prinesel na dan kompromitujoča razkritja za Mussolinija. Dumini je bil na glavni razpravi oproščen, pozneje pa je bil radi nezanesljivosti obsojen v šestletno ječo, kjer je sedaj umrl.

× *Vladarski jubilej španskega kralja.* V sredo, dne 18. maja so slavili v Španiji četrtstoletnico vladanja kralja Alfonza XIII. Ob tej priložnosti je izšla obširna amnestija za manjše delikte in kralj je odlikoval diktatorja de Rivero z redom zlatega runa, katerega pa je ministrski predsednik odklonil z motivacijo, da ga bo sprejel še le tedaj, ko bo Španijo temeljito preustrojil po svojih načelih.

× *Prva zračna pošta iz Amerike v Evropo.* Poštni urad v Novi Fundlandiji je sklenil poslati z letalom italijanskega polkovnika De Pineda prvo zračno pošto iz Amerike v Evropo. Da bo stvar interesantna tudi za filateliste, bodo pisma te pošiljke opremljena s posebnimi znamkami in žigi. De Pinedo bo vzletel iz Nove Fundlandije v Trepaseyu.

V nedeljo 22. t. m. ob 17.30
semifinalna pokalna tekma

Ilirija : Primorje

na igrišču ASK Primorja, Dunajska c.
Ob vsakem vremenu.

Ob 15.45 predtekma Panonija : Slavija.

Dopisi

KAMNIK. V »Narodnem dnevniku« je objavil g. Ernest Škof s svojim podpisom članek, ki je imenoma naperjen proti meni. Dasiravno vsak otrok v Kamniku ve, kako je prišlo do tega spisa, nosi vendar g. Škof zanj formalno odgovornost. Pravi storilci se skrivajo za plotom, odkoder mečejo kamenje, g. Škofa pa so poslali naprej kakor tistega Janezka, ki je nazadnje vsega kriv. Vem, da se g. Škof te naloge, ki so mu jo pridelili gospodje generali, včasi bolj pozno zave situacije, v katero je ali sam zabredel, ali so ga drugi vanjo potisnili. Torej, gospod Škof, Vi pravite, da sem jaz v svojem članku zmerjal poštene delavce s komunisti. Gotovo Vam ni znano, da beseda komunist ne znači psovke, nego li človeka, organiziranega v stranki s komunističnim programom. Pozivam Vas, da svojo trditev dokažete, da sem jaz koga kdaj in kje zmerjal s komunistom. Nadalje pravite, da ste se zvezali, da rešite dobro napredno ime mesta Kamnika in da z gospodarskim delom pomagate zafuranemu gospodarstvu pri mestu zopet na noge. Gospod Škof, ali se Vam morda ne zdi čudno, da se sedaj tisti borijo za napredno ime Kamnika, ki so ali od naprednih vrst odpadli in so prestopali iz stranke v stranko, in da se borilo sedaj tisti za naprednost Kamnika, ki je bil že davno napreden, ko so še oni sami bili bodisi očiti klerikalci ali pa skriti simpatizerji. Glede Vaše trditve zafuranega gospodarstva pa Vas pozivam, da svojo trditev dokažete. Vi stmi ste opetovano hvalili sedanje gospodarstvo čez vse mere. Če svoje trditve ne dokažete potem si blagovolite pripadajočo označbo zataknuti za klobuk. Vi pravite na moj naslov da samo Vi z Vašim demokratskim repom gotovo niste vzeli v zakup vse zmožnosti voditi vse gospodarstvo občine. Prvič, gospod Škof, pri demokratski stranki ni nobenega repa, tam smo vsi enaki pristaši stranke. Istina pa je, da smo imeli precej časa pri stranki en repek, ki smo ga pa odsekali, ker je ta repek hodil k drugim strankam migat in včasi na tem repku tudi kaj prenesel. Ko je bil ta repek odsekan, pa je postal pri drugi stranki naenkrat celo »gvava«. Ali se ne godijo čudne reči v tem Kamniku? Drugič pa, gospod Škof, ni sedanja demokratska večina nikoli trdila tega, kar Vi pravite, nego je s stvarnim delom spravila gospodarstvo občine v red. To povsod in vsakemu vidno delo se ne da tajiti, se ne da grditi od nikogar. Nam v tej stvari ni treba besed izgubljati. Vi pa dokažite svoje klevetniške trditve. Smešna pa je Vaša trditev, da v občinskem odboru ni smel nihče ničesar misliti in nič videti. Gospod Škof, od drugih 23 odbornikov tega nobeden ne trdi, samo Vi. Nismo smatrali za potrebno, da bi baš Vam prepovedali misliti.

Dr. R. Karba

LESCE. V nedeljo, dne 22. t. m. priredi ZKD dve kino-predstavi; prvo ob 18. popoldne, ki je namenjena predvsem mladini, drugo pa ob pol 21. zvečer. Prva predstava se vrši v šoli, druga pa v hotelu Legat. Predvajala se bosta dva filma: Češkoslovaška armada in Versailles. Vstopnina je malenkostna.

VOJNIK PRI CELJU. »Tamburaško društvo Edica« Medlog pri Celju priredi v nedeljo, dne 22 maja ob 15. popoldne v posojilniški dvorani v Vojniku igro »Zloba in zvestoba« (drama v 4. dej.) Med odmori bodo kratkočasili akordi tamburaških instrumentov. Vsi prijatelji in ljubitelji tamburaške godbe se najvljudneje vabijo. 765

KOROŠKA BELA. V nedeljo, dne 22. maja ob 9 dopoldne priredi v gostilni pri Noču (Čebularju) napredni in socijalistični klub občinskih odbornikov javen shod, na katerem se bo poročalo o že izvršenem delu obeh klubov v občinskem odboru. Posebne važnosti bo poročilo glede določenih smernic obeh klubov v zelo važnih zadevah. Zato se shoda v polnem številu udeležite!

LJUTOMER. Tombola, ki jo je dne 15. t. m. priredil gradbeni odsek Sokola, je uspela prav dobro. Privabila je toliko ljudstva, kakor še nobeno leto — znamenje, da slovi po lepih in bogatih dobitkih. Prvo tombolo (kravo) je zadel Jožef Mesarič iz Dokležovja, drugo (moško kolo) Karl Rudolf iz Kamenščaka, tretjo (pohištvo) Prelog iz Mote, četrto (vreča moke) Vajdič iz Ptuja, peto (voz drv. Mirko Žmavc iz Ljutomera in šesto (umivalni servis) Fr. Trojnar iz Borec. V nedeljo, dne 22. t. m. ob 8. zvečer priredi prednjački zbor Sokola telovadno akademijo s pestrim sporedom, dne 26. popoldne pa ponovi dramatski odsek velezabavno burko »Kraljeva visokost«!

Danes v soboto! Veliki, elegantni senzacionalni pustolovni film!

HARRY HILL

Kralj modernih detektivov, znan pod imenom SHERLOCK HOLMES II. briljira v svojem najboljšem, velikem salonskem, elegantno opremljenem pustolovnem filmu

Tovariši smrti na radio-valu 1000 . . .

Senzacije, ki jih vidimo v tem izvrstnem in nad vse uspelem filmu, prekašajo vse dosedaj prikazane — Razkošno! Moderno! Ljubavno! Pustolovno! Prekrasno!

Aurora-film

Predstave se vrše ob: 4., pol 6., pol 8. in 9.

ELITNI KINO MATICA, najlepši kino v Ljubljani. Tel. 2124

Prednaznanilo: Kolosalni senzacijonalni celefilm «KU-KLUX-KLAN».

Gostilno z mesarijo

na periferiji mesta z lastno klavnico in 3 nlevi ob prometni cesti **dam takoj v zakup,** oziroma stanovanje v najem. — Odpravnina dinarjev 75.000. Povpraša se pri K. Troha, Maribor, Slovenska ulica 2. 5951

Novo! Prepričajte se! Novo!

Znižane cene! Kdor hoče kupiti moderno in solidno izdelano raznovrstno

POHIŠTVO

naj si ogleda novo zalogo pri
EGIDIJU in KARLU ERJAVEC — BROD
(Poleg tacenskega mostu.)
Št. Vid n. Ljubljano.
Ogled tudi ob nedeljah. - Za delo jamčim.
(Dajem tudi na obroke.)

Kupujte povsod le domače koso

F. Kajetan Ahačič
Trzič. 565

Na pljučih bolni ozdravijo!

Jetika - tuberkuloza - kašelj - suhi kašelj - sluzasti kašelj - nočno potenje - bronhialni katar - katar v jabolku - zasluzenje - bjuvanje in izbruh krvi - tesnoba v prsih - naduha - bodenje itd. je ozdravljivo!

Tisoči so že ozdraveli!

Zahtevajte takoj mojo knjigo o novem umetnem hranjenju, ki je že mnoge rešilo in ga lahko izvajate pri običajnem življenju. Pomaga Vam pri hitri zmagi bolezni. Pričnete se rediti, bolezen popolnoma izgine. Resni možje priznavajo mojo zdravilno metodo. Čim preje jo pričnete uporabljati tem bolje za Vas. 5980 a

Popolnoma zastonj Vam pošljem knjigo z navodili. Kdor hoče ozdraveti, naj mi piše še danes.

Ponavljam, da **prav zastonj** dobite moja navodila brez vsake obveznosti. Sem pa prepričan, da bo tudi Vaš zdravnik zadovoljen z mojim nasvetom

o preureditvi Vaše prehrane.

Je torej v Vašem interesu, da čimpreje naročite pri meni ali v mojem zastopstvu. Čitajte pouk in pomen **volje do ozdravljenja** iz knjige izkušenega zdravnika. Prinaša **up in veselje do življenja** vsem tistim, ki sedaj bolujejo na pljučih.

AUGUST MÄRZKE, Berlin — Wilmersdorf
Bruchsalerstrasse Nr. 5. — Abt. 870

Zahvala.

Ob prebridki izgubi našega dobrega soproga, ateka, sina, brata in svaka, gospoda

Maksa Wudlerja

se prisrčno zahvaljujemo vsem za mnogobrojno mu izkazano ljubav in za sočustvovanje z nami.

Celje, dne 20. maja 1927.

Fanči Wudler z Zoranom in Bredo in ostali sorodniki.

Zahvala.

Ob britki izgubi našega predobrega soproga in očeta, gospoda

Antona Šircelj

nam je došlo od vseh strani toliko izrazov iskrenega sočustvovanja, da nam je nemogoče zahvaliti se vsakomu posebej.

Naša globoka zahvala bodi izrečena vsem darovalcem krasnih šopkov in vencev, kakor tudi vsem številnim pokojnikovim prijateljem, stanovskim tovarišem in znancem, ki so ga v tako časnem številu spremili na njega zadnji poti.

Posebno se zahvaljujemo gg. Deržiču, Rupniku in Jerali za njihove res v srce segajoče poslovilne govore, godbi, pevskim zborom društev „Grafika in Sloga", kakor tudi gg. Ilirijanom, ki so blagega pokojnika ponesli v prerani grob.

V Ljubljani, dne 20. maja 1927.

Mestni pogrebni zavod 6 [illegible]

Umrl nam je naš predobri soprog, oziroma oče, brat, stric in svak, gospod

dr. Anton Kremžar

višji državni pravdnik in dvorni svetnik

po daljšem trpljenju v 60. letu starosti, previden s svetotajstvi za umirajoče.

Pogreb dragega nam pokojnika se vrši v soboto, dne 21. maja 1927 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Miklošičeva cesta štev. 6, na pokopališče k Sv. Križu.

V *LJUBLJANI,* dne 20. maja 1927.

ŽALUJOČI OSTALI.

6037

Upravni odbor občinske hranilnice v Ljutomeru naznanja, da je končal svoje delapolno življenje njegov zaslužni član, gospod

dr. Tone Heric

Časten mu spomin.

Ljutomer, dne 20. maja 1927.

Občinski zastop trga Ljutomer naznanja, da je preminul velezaslužni odbornik, gospod

dr. Tone Heric

Elektrifikacija Murskega polja je bila njegova ideja, ki se je v veliki meri z njegovim delom tudi udejstvila.

Ohranimo mu časten spomin.

Ljutomer, dne 20. maja 1927.

6036

Naročila in vse dopise, tičoče se malih oglasov, je poslati na Oglasni oddelek »Jutra«, Ljubljana, Prešernova 4. Tel. št. 2492

Mali oglasi

Vse pristojbine je poslati obenem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčajo. Čekovni račun poštne hranilnice Ljubljana, št. 11842.

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva: vsaka beseda 50 par. — Najmanjši znesek Din 5·—. Pristojbina za šifro Din 3·—.

Ženitve, dopisovanja in oglasi trgovskega ali reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1·—. — Najmanjši znesek Din 10·—. Pristojbina za šifro Din 5·—.

Naslovi «Malih oglasov» se dobivajo tudi v podružnicah «Jutra» v Mariboru, Aleksandrova cesta 13 ter v Celju, Aleksandrova cesta.

Kam pa kam?

V nedeljo
v gostilni «Amerika» na Glincah vrtna veselica s plesom. 16069

Turistom
ki obiskujejo Golico, priporočam svojo restavracijo pri Sv. Krišu nad Jesenicami. Dobra postrežba in prenočišče. 16045

Trst
Restaurant «Alla Fortuna» je največje in najboljše shajališče potnikov in trgovcev. Vsaki dan sveže ribe, zmerne cene. 160

Obrt

Slamnike
v snaženje sprejema P. Magdić, modna in športna trgovina, Ljubljana — le še do 29. maja. 15918

Službo dobi

Gospodično
s perfektnim znanjem nemškega jezika, sprejmem h jestetni deklici. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 15996

Hišnika
vajenega vrtnarskih del — zanesljivega in pridnega, sprejmem. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 15995

Čevljar. vajenca
sprejme Ivan Ovsenek — Zvirce 11, pošta Križe. 15973

Graverja
prvovrstnega za plosko vrezavanje (flachstich in stanco, sprejmem za Zagreb. Ponudbe z zahtevo plače pod «Graveur K 618» na Interreklam d. d., Zagreb, Strossmayerova 6. 15970

Blagajničarko
prvovrstno, sprejmem s 1. julijem v večjo trgovino na deželi. Pogoji: popolnoma samostojna, perfektna slovenska in nemška korespondentka, strojepiska in dobra računarica, absolutno neoporečna, po možnosti z večletno prakso. Na ponudbe, ki ne odgovarjajo gornjim zahtevam se ne bo oziralo. Ponudbe s prepisi spričeval na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Blagajničarka 67». 15967

Livarja za železo
in kovine, samostojnega in izurjenega sprejme Metaloindustrija Ančić i drug — Sarajevo. Ponudbi je priložiti prepis spričeval. 15943

Knjigovodjo (injo)
ki je obenem korespondent, z znanjem srbohrv., nemščine in po možnosti italijanščine, sprejme za takojšnji nastop lesna tvrdka A. Hafner, Ljubljana VII. — Prednost imajo samo pridne in zanesljive boljše moči s prakso v stroki. 16064

Gospodinjo
pridno zmožno in pošteno, okrog 50 let staro, sprejmem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 16044

Fanta
ki bi se rad dobro izučil kleparske obrti, sprejme stavbni, galanterijski in avtomobilni klepar Gustav Puc, Tršiška cesta 9. 16061

Trgovskega potnika
izvežbanega v čevljarski stroki, s kapitalom 5000 Din sprejmem kot družabnika. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Sigurna eksistenca 90». 15929

Krojaškega pomočnika
za prvovrstno veliko delo sprejme takoj M. Rudman, krojač, Karlovac, Banija št. 66. — Biti mora zanesljiv in pošten. Plača tedenska, ali od komada. 15960

Krojaškega pomočnika
za malo delo sprejmem takoj s hrano in stanovanjem v hiši. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 16037

Manufakturista
agilnega, ki bi imel veselje tudi za potovanje, sprejme tovarniško podjetje. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Takojšnji nastop 62». 16062

Izdelovalca raznih cementnih izdelkov
vešča, sprejmem. Samski rdarji imajo prednost. — Ponudbe pod «Takojšen nastop 81» na oglasni oddelek «Jutra». 16081

Slikar. in pleskarske pomočnike
dobro izvežbane sprejme takoj M. Dobrave, Celje. 15969

Čevljar. vajenca
ki se je šele učil, sprejme takoj Valentin Černe, Bled II. 15897

Zaslužek

Akviziterje
potnike in zastopnike po vsej Jugoslaviji iščemo. — Visoka provizija. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Tudi postranski zaslužek». 12808

Akviziterje
in zastopnike za življenjski oddelek, proti visoki proviziji sprejme večja zavarovalna družba za Ljubljano. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Eksistenca». 15907

Perilo
v krpanje sprejema gospa. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 16084

Zastopstvo
vsakovrstnih predmetov prevzamem za Srbijo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Potnik 97». 16097

Beda
ni več potrebna. Ob malem delu visok zaslužek. V vseh mestih države sprejmemo pridne zastopnike in zastopnice za razpečavanje različnih predmetov na majhne obroke. Garancija ni potrebna. Pismene ali osebne ponudbe na naslov: Zumbulović, Ljubljana, Aleksandrova cesta 12. 16065

Službe išče

Deklica
s 5 razr. ljudske in 2 razr. meščanske šole, želi vstopiti kot učenka v trgovino z mešanim blagom. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 15901

Učenec
iz boljše hiše, ki je dovršil dvorazredno meščansko šolo v Šoštanju, 15 let star, zdrav in močan, bi se rad učil trgovine mešanega blaga. — Franc Goriup, pri Mehu, Plešivec, pošta Skale pri Velenju. 15896

Bivši orožnik
vpokojenec, 45 let star, priden in zanesljiv, želi službe v pisarni, ali kot skladiščnik, inkasant, oskrbnik, vratar, paznik, oziroma kaj sličnega. Reflektira predvsem na Ljubljano ter gre event. tudi na deželo. Službo lahko nastopi takoj. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Vpokojen orožnik». 15928

Mlad zobotehnik
išče primerne službe. Gre tudi na deželo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Zobotehnik». 16065

Gospodična
ki je pri otrokih, želi premeniti službo, event. gre kot strežnica v letovišče, zdravilišče alj sanatorij. — Cenjene ponudbe na podružnico «Jutra» v Celju pod «Bolniška strežnica». 16094

Mladenič
vojaščine prost, išče službo sluge ali kaj sličnega pri kakem podjetju. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Sluga 25». 16108

Službo sobarice
išče izurjena šivilja z lastnim strojem. Nastopi takoj Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Sobarica». 16054

Boljše dekle
ki zna tudi šivati, želi službo sobarice, ali za vse. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 16035

Šofer
še predvojni, vešč vseh popravil, išče službe za takoj ali pozneje. Gre tudi na deželo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Šofer». 16068

Mesarski pomočnik
starejši, pošten in trezen, povsem zanesljiv, izvežban v sekanju mesa in izdelovanju vsakovrstnih klobas, išče službo, event. za mesarja v kuhinjo. Št. Vid 69 nad Ljubljano. 16066

Slaščičar
popolnoma samostojen in z daljšo vsestransko prakso išče službo. Naslov v agl. oddelku «Jutra». 16051

Sezijska natakarica
vestna in pridna, išče službe, najraje v kakem pensionu na Gorenjskem. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Sezija». 15891

Deklica z dežele
hči kmečkih staršev, želi stopiti kot učenka v trgovino z mešanim blagom — najraje v mestu ali okolici — gre pa tudi na deželo. Nastopi lahko takoj. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Učenka 100». 15963

500 Din nagrade
onemu, ki mi preskrbi delo v kakem skladišču v Mariboru, Celju ali okolici. — Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Priden 30». 16030

Izučena šivilja
išče kakršnokoli delo, najraje šivanje. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Šivilja 75». 16075

Šofer
oženjen, brez otrok, išče službo kot šofer ali hišnik za takoj alj poznaje. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Hišnik». 16080

Prodam

Voziček
za novorojenčka, v zelo dobrem stanju prodam. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 16013

Spalnico
poceni prodam radi odpotovanja. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 16099

Razno pohištvo
stroji, avtomobili, starine, slike itd. naprodaj pri «Ezo», Ljubljana, Velesejem — pav. s. 16106

Lepo spalnico in jedilnico
ima naprodaj «Ezo», Ljubljana, Velesejem, pav. s. 16105

Čevljarski stroji
naprodaj pri «Ezo» Ljubljana, Velesejem, pav. s. 16104

Peki!
Stroj za mešanje testa naprodaj pri «Ezo», Ljubljana — Velesejem, pav. s. 16108

Šivalni stroj
popolnoma pokrit v omari, skoraj nov, poceni naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 16042

Moško kolo
z električno svetiljko prodam za 1000 Din. Gosposvetska cesta 13, vrata 44. 16053

Umivalno mizo
stelaže, umivalno korito iz lesa, lonec za perilo, mize, omare in fino pohištvo za gosposko sobo prodam. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 16025

Seifert biljard
nov naprodaj. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 16028

Osle za kose
prave bergamaške dobite pri Sever & Komp., Ljubljana. 16034

2 otroški posteljici
belo pleskani, z vso opremo, skoraj novi prodam po ugodni ceni. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 16040

Spalno opravo
češnjevo in črno jedilnico, vse politirano, proda Ivan Novak, splošno mizarstvo, Vižmarje poleg postaje. 16076

Knjige

Lesni adresar Italije
s 5000 naslovi lesnih tvrdk, proti vposlatvi 30 lir naprej pošlje Pubblicita Cehovin, Trieste, XX Settembre 65. 15609

Pridelki

Lečo, luščen grah in fižol za kuho
nudi po izredno nizki ceni Sever & Komp., Ljubljana. 15416

Kupim

Razpis
Razpisujemo na podlagi zakona o drž. računovodstvu dobavo pisalnega stroja.
Ponudbe je vložiti do 4. junija t. l. Več pri podpisani. Direkcija državnega rudnika Zabukovca pošta Griže, dne 19. maja 1927. 16100

Fotoaparat
vel. 13 × 18 alj 18 × 24, z dobro optiko, kupim. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Optika in cena». 16059

Pult
za trgovino, ozir. točilnico, dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «Pult 50». 16050

Kolo
kupi Rožanec, Ljubljana, Jeranova ulica 1. V ponudbi je navesti ceno. 16049

Mostno tehtnico
za tehtanje najmanj 3000 kg, kupim. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Mostna tehtnica». 16026

Motorna vozila

«BSA» motocikel
2—3/4 HP, najnovejšega modela, izborno ohranjenega, ugodno proda Franc Seršen, Ljutomer. 15966

Auto
Predno kupite štirisedežni nov auto, oglejte si elegantne, novodobne 6cylindrske, 4sedežne «Studebaker» Erskine automobile z majhno porabo bencina po zelo zmerni ceni pri A. Lampret, Ljubljana, Dunajska c. 22. 16087

4sedežni «Renault»
12/18 HP, manjši, rabljen, kakor tudi več štirisedežnih in šestsedežnih rabljenih vozov bo naprodaj pri tvrdki A. Lampret, Ljubljana — Dunajska cesta 22. 16096

Auto
1½—3tonski, tovorni s polnimi gumiji kupim. — Natančen opis in ceno poslati na oglasni oddelek «Jutra» pod «Polna garancija». 15972

Prikolica
štirikolesna — za tovorni auto, s polnimi velikimi gumiji naprodaj. Tovorna teža 6 ton, lansko leto v Bonnwerke-Gaggenau, izdelana in do sedaj niš rabljena. Prikolica je zelo moderne konstrukcije in je zelo pripravna za špedicije, rudokope, opekarne itd. — Jos. Smeh. Mestinje, pošta Podplat. 16027

Kapital

Višji uradnik
išče 2500 Din posojila proti vrnitvi 1. oktobra 3000 Din in sigurni varnosti. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Takoj 83». 16083

Družabnika
z 12—15.000 Din kapitala sprejmem k dobro idočemu kleparskemu podjetju v Mariborski oblasti. Strokovno znanje ni neobhodno potrebno — lahko je tudi tihi družabnik. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 16098

10.000 Din posojila
iščem za dobo enega leta proti polni varnosti in visokim obrestim. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «I. T.» 16088

Financirja ali družabnika
s 50—100.000 Din iščem takoj za že obetoječe podjetje. Ponudbe pod «Rentabilno 46» na oglasni oddelek «Jutra». 16046

15.000 Din kavcije
položim pri lesnem trgovcu, ki me sprejme v službo kot skladiščnika. Imel sem lastno trgovino, iz službe pa posedujem dobra spričevala Najraje grem na Štajersko v bližino Celja. Dopise pod «Vesten 31» na oglasni oddelek «Jutra». 16062

Družabnika
samca s 50.000 Din sprejmem v dobro vpeljano trgovino mešanega blaga na deželi. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Dobra bodočnost 1000». 15968

Posest

Dvodružinsko hišo
z vrtom kupim v Ljubljani Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod «150». 15842

Nova hiša
z velikim vrtom, 15 minut od glavnega trga in kolodvora na prometni cesti, pripravna za vsako obrt, poceni naprodaj. Stanovanje takoj prosto. Dolinar, Gaberje, Dolgo polje 23, Celje 16093

Zidano hišo
z 2 sobama, kuhinjo in pritiklinami, prodam. Zraven je tudi vrt za zelenjavo in nekaj sadja. Cena 25.000 Din. Potreben kapital samo 10.000 Din — drugo lahko ostane vknjiženo. — Hiša je pri farni cerkvi in zelo pripravna za kakega vpokojenca. — Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 15833

Lokali

Delikates, trgovina
z zajtrkovalnico — lepo opremljena — poleg stanovanje, klet in kuhinja, z inventarjem naprodaj. Pojasnila daje portir hotela «Slon». 16000

Lokal
za manufakturo iščem v sredini Ljubljane, eventuelno odkupim v njem se nahajajočo zalogo. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Lokal 89». 16089

Pisarniško sobo
v visokem pritličju odda takoj Pokojninski zavod v Ljubljani, Aleksandrova c. 14974

Špecerij. trgovino
opremljeno, oddam z vsem inventarjem. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 16107

V najem

Pekarijo
vzamem v najem v kakem trgu ali mestu. Eventuelno plačam tudi primeren odstop. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 15902

Stanovanja

V vili
pravkar grajeni, na najlepšem kraju v Ljubljani, se po željah interesentov v par mesecih pripravi za oddajo manjše komplet. stanovanje in separirana samska soba s pritiklinami, tistemu, ki ponudi primerno posojilo proti vknjižbi. Ponudbe s podatki: stan, število družine, posojilo na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Stanovanje po želji interesenta.» 15768

Stanovanje
3 sob s pritiklinami iščem s 1. julijem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Lepo stanovanje 9». 15659

Stanovanje
1—2 sob, kuhinje in pritiklin išče v stari ali novi hiši mirna stranka. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «R. O.» 15950

Mirna stranka
brez otrok, išče stanovanje sobe in kuhinje ali večje sobe s štedilnikom. Ponudbe pod «Mirna stranka» na oglasni oddelek «Jutra». 16070

Stanovanje
1—2 sob s kuhinjo želi čimprej mirna, maloštevilna stranka. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Dobra stranka». 16063

Stanovanje v Mariboru
zamenjam za stanovanje v Ljubljani. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 16078

Sobe

Opremljeno sobo
lepo, z električno razsvetljavo oddam s 1. junijem. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 15871

Uradniški vdova
odda čisto in zračno opremljeno sobo 1—2 gospodoma, event. zakonskemu paru — par minut od Gorenjskega kolodvora. Naslov v ogl. oddelku «Jutra». 16009

Sobo z 2 posteljama
in hrano oddam dvema gospodoma pod zelo ugodnimi pogoji na Sv. Jakoba trgu št. 5. 16004

Lepo prazno sobo
z električno razsvetljavo in parketom oddam 1. junija gospodični v sredini mesta. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 16102

Prazno sobo
v pritličju, tudi na dvorišču, v sredini mesta iščem za društveni lokal. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Društvo št. 60». 16060

Sobo
s posebnim vhodom, po možnosti s souporabo kopalnice, iščem v sredini mesta. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod šifro «Major». 16065

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam dvema gospodoma ali zakonskemu paru brez otrok. Poizve se v Florijanski ul. št. 16, pritličje. 16084-a

Opremljeno sobo
lepo, z elektriko in prostim vhodom, event. z uporabo kuhinje oddam. Naslov pove oglasni oddelek «Jutra». 16071

Opremljeno sobo
z uporabo kuhinje in električno razsvetljavo oddam zakoncema ali 2 gospodoma v Jenkovi ulici 13/I, desno 16077

Šivilja
išče sobico, ki bi jo odslužila s šivanjem. Ponudbe na oglasni oddelek «Jutra» pod «Sobica». 16074

Opremljeno sobo
snažno, s posebnim vhodom, najraje iz stopnišča, v bližini juž. kolodvora alj gl. pošte, z vso oskrbo in hrano išče solsiden gospod s 1. junijem. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Miren 100». 16079

Prazno sobo
tudi podstrešno, iščem za 2 dva dan odsotni pošteni delavki. Lekarna Bahovec, Ljubljana. 16083

Gospoda
sprejmem na stanovanje. Naslov v oglasnem oddelku «Jutra». 15957

Zakonec
brez otrok, išče sobo in kuhinjo. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Miren in snažen 1». 16101

Dopisi

4 drž. uslužbenci
točasno v južnih krajih, žele dopisovati z mladimi gospodičnami v slovenskem ali srbohrvatskem jeziku. — Poznejša ženitev ni izključena. Prednost imajo bolje naobražene. Dopise s polnim naslovom, po mogočnosti s sliko poslati na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Zoran, Bojan, Cvetko in Srečko». 16095

«Ana»
Za binkošti odpotujem. — Morda v torek po binkošti — ali pa že preje? Sporočite! 16036

Katera dama
starejša, brez otrok, samostojna, z vpeljano kakršnokoli trgovino ali posestvom, ozir. premoženjem, bi se hotela seznaniti z 42letnim, trezним, varčnim in zelo solidnim gospodom. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod «Majaron». 16067

Dopisovati
želim z izobraženim gospodom v starosti 30—38 let. Dopise pod «Šmola 25» na oglasni oddelek «Jutra». 15964

Ženitve

Trgovec
z vpeljanim podjetjem — srednjih let, želi znanja z damo s primernim premoženjem, ki bi bila čedne zunanjosti in varčna gospodinja. Ponudbe na ogl. oddelek «Jutra» pod šifro «Aurora». 15872

Ločen mož
36 let star, lepe zunanjosti, vsestransko naobražen — s 60.000 Din premoženja, želi znanja z boljšo posestnico ali industrijalko, v svrho ženitve. Ponudbe na oglas. oddelek «Jutra» pod šifro «Srečna bodočnost 56». 16056

Učiteljica
bi poročila starejšega drž. uradnika. Dopise pod šifro «Bodočnost 13» na oglasni oddelek «Jutra». 15759

Gostilničar
star 49 let, želi znanja z gospodično ali vdovo brez otrok, s primernim premoženjem, v svrho ženitve. Dopise na oglasni oddelek «Jutra» pod značko «Trgovina 25.000». 16029

Izgubljeno

Mlad doberman
ki sliši na ime «Radi», se je izgubil. — Oddati ga je proti nagradi na Kette-Murnovi cesti 20 — pritličje. 16058

Glasba

Gramofonisti!
Vsa popravila gramofonov, vstavitev novih delov, cv. celega kolesja, čiščenje in mazanje, izvršim strogo solidno, ceno in pod jamstvom v moji delavnici za precizno mehaniko. — A. Rasberger, Ljubljana, Tavčarjeva ulica 5. Tvorniška zaloga modernih gramofonov, plošč in posameznih delov. 15494

Pianino
dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe z navedbo izdelka in cene pod šifro «Dober pianino» na oglasni oddelek «Jutra». 15894

Harmonij
dobro ohranjen, z amerikansko mehaniko, radi pomanjkanja prostora poceni naprodaj. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 16041

Gramofon
večji, dobro ohranjen, z 20 ploščami poceni naprodaj. Na ogled med 4.—7. uro popoldne. Naslov v oglas. oddelku «Jutra». 16057

Ph. Mr. SLAVKO HOČEVAR
lekarnar
NADA HOČEVAR
poročena
21. maja 1927.
Ljubljana VII. Vrhnika.

Zobozdravniki! Zobotehniki!
Atelje s tehnikom brez prakse po ugodni ceni naprodaj v Sloveniji. Ponugbe pod „Ugodna prilika" na oglasni oddelek „Jutra".

Modistinjo
izučeno, popolnoma veščo in samostojno iščemo za tovarno v Domžalah. Nastop takoj. — Ponudbe z zahtevami je poslati pod „Lepa in elegantna" na oglasni oddelek „Jutra". 5962

Št. 13.306/ref. IX.

Razpis.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo

steklarskih, slikarskih in pleskarskih del

pri zgradbi mestne 80 - stanovanjske hiše na Ahacljevi cesti v Ljubljani.

Vse tozadevne podatke daje mestni gradbeni urad. Šolski drevored št. 2/II., med uradnimi urami od 21. maja 1927, dalje.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 16. maja 1927.
Dr. Zarnik l. r.

Čevlji ki nikdar ne zahtevajo prezgodnjih popravil

so edino sloviti »DOKO« čevlji. Vsako eventuelno popravilo se izvrši mojstrsko in brezplačno.

BOTRI, BOTRICE! Za sebe in birmance kupite le »DOKO« čevlje. So najlepši in najcenejši.

Trgovina »DOKO« IV. ČARMAN, Ljubljana, Prešernova ul. št. 9, dvorišče.

Strojne tovarne in livarne d. d., v Ljubljani
iščejo
ZA SVOJ TURBINSKI ODDELEK SAMOSTOJNEGA
ŠEF-KONSTRUKTERJA
Z VEČLETNO ŠPECIALNO PRAKSO V TEJ STROKI.
Ponudbe s spričevali do 15. junija 1927.

Naznanilo.
Tvrdka POK
NASLED.
Mirko Bogataj
LJUBLJANA
Stari trg štev. 14

naznanja cenjenemu občinstvu,
da otvori dne 1. junija
svojo popolnoma na novo preurejeno in bogato založeno špecijelno trgovino vsakovrstnih najmodernejših
KLOBUKOV
ter se za cenjeni obisk najtopleje priporoča.
Cene zmerne! Postrežba točna!
Istotam se bodo sprejemali tudi klobuki v popravilo.

Modro galico 98/99%
špecerijsko blago, kavo, riž, olje, moko, slanino, mast, koruzo, razno žganje itd. ter
praženo kavo
nudi najceneje na veliko in malo veletrgovina
Anton Kolenc & drugovi, Celje
Lastna pražarna za kavo. Trgovci, zahtevajte cenik!

Tovarna lesnih izdelkov na Štajerskem
v bližini železniške postaje, obstoječa iz 5 oralov arondiranega zemljišča, vodne sile 30 k. s. in žage
ceno na prodaj.
Tovarna je opremljena z modernimi stroji za izdelovanje meril in drugih lesnih proizvodov ter je edina te vrste.
Vprašati na oglasni oddelek »Jutra«.

Sokol v Ljutomeru sporoča žalostno vest, da je danes preminul njegov zvesti in požrtvovalni član, brat

dr. Tone Heric

Pogreb se bo vršil v nedeljo dne 22. t. m. ob pol 16. uri.

Predragemu bratu ohranimo časten spomin.

Ljutomer, dne 20. maja 1927.

M. Zévaco 151

Papežinja Favsta

Roman

Trojica ga je prepadeno gledala, ne da bi razumela, kaj hoče.

»Vidite,« je nadaljeval Pardaillan, »rad bi se z vojvodo nekaj pomenil. Najin pomenek bo trajal deset minut. Ko pride deset minut, bom smatral, da je vaš dolg izbrisan. Dajte, da vam razložim. Vojvoda pride skozi ta vrata, jelite?«

»Da,« so odgovorili.

»Dobro. Skozi predsobje ne more oditi, stavil bi kaj, da ne?...«

»Zato pa lahko uide po malih stopnicah!...«

»Nikakor ne. Na male stopnice se postavite vi. Umik mu je s tem onemogočen... in...«

Izpred mestne hiše se je začul topot, hrzanje konj ter žvenket ostrog in mečev.

»To je on!« je hladno velel Pardaillan. »Umaknite se, gospoda! Najkasneje čez deset minut vam ustopim vojvodo Guiškega... a teh deset minut je moj... Idite!...«

Vzravnan je stal pred njimi. Njegovo oko se je bliskalo tako zapovedujoče, da se mu niso mogli upirati. Sluteč, da se skriva za vitezovo zahtevo nekaj usodnega in da njegov razgovor z Guisem razgovor o življenju in smrti, so se molče obrnili in so odšli na stopnice...

»Deset minut!« je še zajecljal Sainte-Maline.

»Največ deset minut!« je potrdil Pardaillan.

Tako govoreč je zaprl za njimi. S prekrižanimi rokami in z nasmeškom na ustnicah se je obrnil proti predsobju — baš tisti mah, ko je rekel za vrati slovesen glas:

»V kabinetu, Visokost! Njegovo Veličanstvo vas pričakuje v kabinetu.«

Sredi strahotne tišine, ki je bila zavladala po poslopju, je Pardaillan začul težak in rezek korak. Vrata so se odprla. Vojvoda Guiški je stopil v kabinet.

Že prvi pogled je uveril Guisa, da kralja ni v kabinetu. Ko je uzrl Pardaillana, ki je stal kakor kip, z rokami prekrižanimi na prsih, je pobledel in se je naglo obrnil proti vratom, da bi odšel. Toda vrata so se zaloputnila in Guise je slišal, kako jih je z one strani nekdo zapahnil. Tedaj se je obrnil k Pardaillanu, vzravnal se in ošabno vrgel glavo nazaj, rekoč:

»Kdo ste? Kaj hočete? Kaj delate tukaj?«

»Moje ime je postranska stvar,« je dejal Pardaillan. »Poznate me. Pred šestnajstimi leti sem vas oklofutal na dvorišču Coligny-jevega dvorca.«

Guise je škrtnil z zobmi.

»Nedavno tega sem vam povedal na Grèvskem trgu pred deset tisoč pričami, da vaše pravo ime ni Henrik Brazgotinec, ampak Henrik Oklofutani...«

»Prekleto!« je zarjovel vojvoda Guiški.

»V ulici Saint-Denis sem se vam predal, da ne bi pogubil uboge ženske; ko ste me zato opsovali s strahopetcem, sem vam dal besedo, da vam z železom potlačim to psovko v grlo in da pognete od moje roke, ako jaz ne poginem od vaše... Henrik Guiški! Henrik Oklofutani! Kaj hočem, vprašaš? Tvojo kri, da z njo operem psovko!... Kaj delam tu? Tebe čakam, morilec poštenih ljudi, da ti ponudim viteški dvoboj z mečem zoper meč, z bodalom zoper bodalo in s srcem zoper srce!...«

»Meša se vam, človek božji!« je škrtnil vojvoda. »Kje je kaj ljudi, da primejo tega norca!...«

Tako govoreč je hotel odpreti vrata. A že se je vzdignilo za njimi vpitje hripavih glasov:

»Ubijte ga! Ubijte ga! Smrt Guisu! Daj ga, Chalabre! Daj ga, Sainte-Maline!...«

Guise je prebledel kakor smrt. Vse mu je bilo mahoma jasno...

»Gospod,« je rekel Pardaillan, »edini up, ki vam ostane, je ta, da uidete po tehle stopnicah, ako se vam posreči ubiti tri plemiče, ki vas čakajo na njih... in še poprej seveda mene!... Odločite se! Viteški boj vam ponujam... Če me zavrnete, odprem vrata in zakličem morilcem: ‚Pobijte ga kakor psa! Prestrahopeten je, da bi se branil!'...«

Brazgotinec je mrko pogledal okoli sebe, kakor bi pričakoval nadnaravne rešitve. Videl je, da je pal v zasedo, in kes ga je obšel, zakaj se ni odločil preje... Kralj ga je prehitel, bil je izgubljen! In ko je spoznal, da ni več pomoči mimo sile njegovih rok, se je zdramila v njem tista hrabrost, ki ga je delala na bojiščih brezprimernega vojnika.

Brez besedice je izdrl meč in navalil na Pardaillana, da bi ga podrl, preden bi utegnil prijeti za orožje. Toda vitez je odskočil in njegov rapir je šinil iz nožnice kakor blisk.

NA POLETJE za gospode in mladino prava dobrota SO ZRAK PROPUŠČAJOČI ČEVLJI

ker so udobni higijenični in lahki.

NAŠI PLATNENI ČEVLJI

napravijo izprehod v prirodo za dejanski užitek, udobni so radi dovršene oblike.

Moški tenis na zadrgo	Din	149·—
Moški platneni beli ali sivi	„	99·—
Ženski platneni modne barve z ažuro . .	„	89·—
Ženski platneni čevlji v razprodaji dokler traja zaloga	„	69·—
Platneni za otroke št. 29—35	„	69·—
Platneni za otroke št. 25—29	„	59·—

Naše cene omogočujejo nakup vsakomur.

Baťa

TOVARNIŠKO ZALOGO POHIŠTVA

priporoča za nakup in vabi na ogled

ANDREJ KREGAR

ŠT. VID n. Ljubljano nasproti kolodvora Vižmarje.

Zahtevajte cenik.

Pozor, Slovenci!

Kadar pridete v Karlovac se najboljše okrepčate v kavarni in restavraciji

„BANIJA"

katero sem pred kratkim prevzel. — Nudim vedno sveža topla in mrzla jedila in izvrstno kapljico iz lastnega vinograda v Mariboru.

Po okrepčilu keglanje na vrtu.

Za obilen obisk se priporoča 6054

Ivan Doplihar, lastnik.

Zahvala.

Potrt radi prebridke izgube preljubljene, nepozabne, skrbne mi soproge in zlate mamice mojega sina, gospe

Fride Kasparović roj. pl. Supančič

izrekam iskreno zahvalo vsem, ki so me v času njene bolezni in ob smrti tolažili in z menoj sočustvovali ter pokojno spremili na njeni zadnji poti.

Primanjkuje mi besed, da bi zamogel mojo zahvalo tako izraziti, kakor čutim to v svojem srcu, ker so mi ob tej bridki priliki izkazali vsi sloji Ljubljane simpatije, kar me je presenetilo in mi daje povod, da jim ostanem za vedno hvaležen.

Posebno iskreno se zahvaljujem skrbni gospej Kunschitz, g. dr Höglerju in ostalim gg. zdravnikom, duhovščini in sestram deželne bolnice, mojemu komandantu, žandarmerijskemu poplkovniku g. Manigodiću ter gg. tovarišem oficirjem in vsem podoficirjem (žandarmom), oblastim in uradom, profesorskemu zboru II. drž. realne gimnazije ter sošolcem mojega sina, dragim mi prijateljem pevcem, gg. uradnikom Pogrebnega zavoda, Slov. strelskemu društvu »Ljubljana«, društvu »Soča«, »Jadranska Straža« in vsem drugim korporacijam, društvom, prijateljem in znancem ter darovalcem vencev in cvetja.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v nedeljo, dne 22. t. m. ob 8. uri zjutraj v cerkvi oo. Frančiškanov.

V LJUBLJANI, dne 20. maja 1927.

Kapetan **Milan Kasparović**
v svojem in v imenu ostalih sorodnikov.

10 dobrih zidarjev

za notranji omet sprejmemo na stavbi „Meksika", Ljubljana, Ahacljeva cesta.

Priznano najboljše zidake in zarezani strešnik

se zopet dobi v opekarni

Jože Oražem ml.

Srednje Gameljne, p. Št. Vid nad Ljubljano.

Najnižje dnevne cene! 5596

ZAHVALA.

Za neštevilne dokaze iskrenega sočutja ob bolezni in smrti naše prisrčno ljubljene, nepozabne soproge, sestre in tete, gospe

Marija Kolhauser roj. Kobau

tvrdki Mikuš in Kollmann, vsem darovalcem krasnega cvetja ter vsem, ki so spremili blagopokojnico v tako izredno častnem številu k večnemu počitku, izreka najtoplejšo zahvalo.

Globokožalujoča rodbina Kohlhauser-Kobau.

V LJUBLJANI, dne 21. maja 1927.

Urejuje Franc Puc. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno dd, kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.